

BUDGET 2026

DEL I

ANBY
KOMMUN

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Den kommunala koncernen	3
Strategiskt övergripande mål och uppdrag	6
Viktiga förhållanden för resultat och ställning.....	8
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	12
God ekonomisk hushållning i fem perspektiv	17
Perspektiv: Attraktiv kommun	18
Perspektiv: God ekonomi.....	19
Perspektiv: Medskapande arbetsplats	20
Perspektiv: Värdeskapande processer	21
Perspektiv: Hållbart samhälle.....	22
Balanskravsutredning.....	23
Ekonomisk redovisning	24
Driftbudget 2026 och flerårsplan 2027-2028.....	27
Investeringsbudget	33
Budget 2026 per nämnd.....	35
Kommunfullmäktige	35
Kommunstyrelsen.....	35
Samhällsbyggnadsnämnden	38
Överförmyndarnämnden	38
Revisionen	39
Valnämnden.....	39
Finansförvaltningen.....	40
Bilaga Riktlinjer för Aneby kommuns ekonomistyrning	41

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Att stärka vår kommuns attraktivitet är ett arbete som vi gör tillsammans, både som medarbetare, förtroendevald, invånare, föreningsledare och som goda ambassadörer i möten med andra.

Att som arbetsgivare vara attraktiv för potentiella medarbetare och kanske ännu viktigare; utveckla och behålla våra befintliga medarbetare kommer vara avgörande för att klara av att leverera välfärdsuppdraget med god kvalitet i framtiden. Det livslånga lärandet blir allt viktigare och digitalisering, automatisering och AI möjliggör för en omställning där vi anammar nya arbetssätt.

Den kommunala ekonomin har varit ansträngd hela mandatperioden, resultatet från förra året visar att vi har kommit en bra bit i rätt riktning för att nå en ekonomi i balans. Det ger oss goda förutsättningar inför 2026. En förutsättning är dock att fortsatt hålla i och hålla ut och fullfölja de åtgärds- och handlingsplaner som är beslutade. Den stora genomlysning av organisationens ekonomi som genomfördes under 2024 har gett oss en god vägledning och ett stöd i omställningsarbetet. Rambudgeten anger vad vi har råd med och därmed också vad verksamheterna får kosta.

Trots strama ekonomiska förutsättningar finns det ett mindre utrymme att fördela till verksamheterna utöver kompensation för löner och pensioner. I budget 2026 har vi skapat utrymme för att fullt ut täcka gymnasiekostnaderna enligt prognos. Likaså kompenserar vi för ökade driftskostnader för det nya LSS-boendet. I budgeten har även förstärkningar gjorts i det förebyggande arbetet riktat till barn och unga genom skolsociala team. Satsningen innebär även att fritidsgården Källan kan hålla öppet två dagar och kvällar i veckan. I budgeten finns också en förstärkning av det kommunala kultur- och föreningsbidraget. Föreningarnas insatser har stor betydelse, inte enbart vad gäller attraktivitet och trivsel utan i synnerhet vad gäller folkhälsa, inkludering och social fostran. Det förebyggande arbetet är en investering för framtiden.

En tillfällig satsning avseende kompetensutveckling riktad till äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen görs under 2026. Satsningen syftar till att möjliggöra för medarbetare att delta i konceptet *Yrkesresan*. I budgeten görs även en förstärkning för att möta delar av underskottet inom sociala avdelningen, specifikt riktat mot placeringar av barn och unga. Det är viktigt att arbeta med ekonomin från två håll: dels genom att minska kostnaderna, men också genom att förstärka med budgetmedel för att möta underskottet - särskilt när det handlar om kostnader som är långsiktigt beslutade, såsom uppväxtplaceringar. Totalt förstärks verksamheternas budgetramar med drygt 11 miljoner kronor exklusive löner och pensioner.

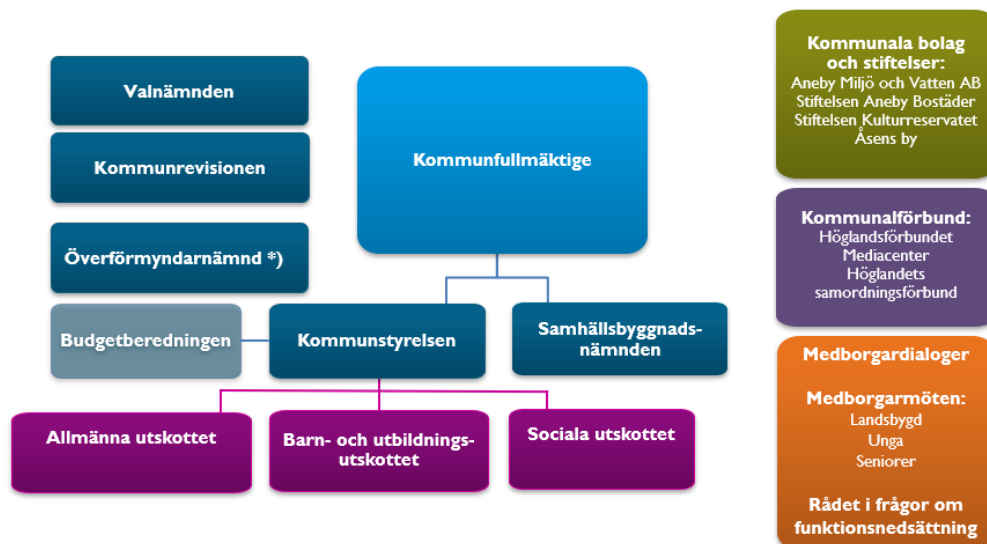
Om vi fortsätter att ta ansvar, visar omtanke om varandra och agerar långsiktigt tillsammans kommer Aneby kommun bli en än mer attraktiv plats att och bo, verka och vistas i. Tillsammans skapar vi *Ett gott liv i en hållbar och växande kommun*.

Beata Allen (C)
Kommunstyrelsens ordförande

Den kommunala koncernen

Kommunens politiska organisation

*) Gemensam överförmyndarnämnd för Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda kommun med ett gemensamt överförmyndarkansli i Vetlanda.

Kommunens förvaltningsorganisation

Verksamheterna inom Aneby kommun utgör tillsammans en förvaltning som leds av kommundirektören. Som framgår av bilden nedan består förvaltningen av avdelningar, som leds av respektive avdelningschef. Inom avdelningarna finns ett antal enheter.

Kommunövergripande (KÖ)

I det kommunövergripande anslaget ingår övergripande funktioner som kommunledning, näringslivsverksamhet, ekonomi och HR. Inom det kommunövergripande anslaget hanteras även övergripande bidrag och projekt, medlemsavgifter till organisationer samt arvoden till förtroendevalda.

Kommunserviceavdelningen (KSA)

KSA ansvarar för upphandlingsfrågor, politisk administration, e-förvaltning, kommunikation, reception, telefoni, kostverksamhet, lokalvård samt skötsel och underhåll av kommunens gator,

parker och fastigheter.

Sociala avdelningen (SOA)

SOA ansvarar för äldreomsorg, funktionshinderomsorg, arbetsmarknadsinsatser och mottagande av flyktingar, individ- och familjeomsorg samt hälso- och sjukvård.

Barn- och utbildningsavdelningen (BUA)

BUA ansvarar för förskola, grundskola, anpassad skola, fritidshem, gymnasieskola, vuxenutbildning, svenska för invandrare samt kulturskola, fritidsverksamhet, kultur, bibliotek och hälsocenter.

Samhällsbyggnadsavdelningen (SBA)

SBA ansvarar för översiktlig planering, plan- och byggfrågor, miljö och hälsa, energi- och klimatfrågor, natur- och kulturmiljövård, räddningstjänst, säkerhet och beredskap samt infrastruktur och kollektivtrafikfrågor

Kommunkoncernens organisation

I kommunkoncernen ingår bolag där ägarandelen överstiger 20 procent och stiftelser där kommunen är stiftare. Styrelsen för bolaget och stiftelserna tillsätts av kommunfullmäktige. Även Höglandsförbundet ingår i kommunkoncernen utifrån kommunens betydande inflytande i förbundet.

Aneby Miljö & Vatten AB (Amaq)

Aneby Miljö & Vatten AB är ett helägt aktiebolag med ansvar för fjärrvärme, vatten och avlopp samt renhållning.

Stiftelsen Aneby Bostäder

Stiftelsen Aneby Bostäder är kommunens allmännyttiga bostadsföretag med huvuduppgift att främja bostadsförsörjningen i Aneby kommun. Verksamheten består i att äga, förvalta och hyra ut bostäder och lokaler i Aneby kommun.

Stiftelsen Kulturreseptatet Åsens by

Åsens by är Sveriges första kulturreseptat och bildades år 2000. Stiftelsen Åsens by driver verksamhetsgrenarna reservatsförvaltning (landscaps- och byggnadsvård, odling, djurhållning, administration) och besöksverksamhet (vandrarhem, handelsbod, guidningar, aktiviteter och programdagar).

Höglandsförbundet

De fem höglandskommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda bildar tillsammans samarbetsorganisationen Höglandsförbundet. Förbundet består av Höglandets verksamhetsstöd (HSV), Höglandets familjerätt (HFR), Höglandets IT (HIT) och Höglandets utbildningssamverkan (HUS) samt ett förbundsledningskontor. Aneby kommun ingår inte i utbildningssamverkan. Anebys andel av Höglandsförbundet är 7,2 procent.

Strategiskt övergripande mål och uppdrag

Inledning

Budgetdirektivet anger kommunstyrelsens politiska viljeinriktning i arbetet med budget 2026 och verksamhetsplan 2027-2028, gällande verksamhetsmål och finansiella mål. Direktivet utgår från Aneby kommuns vision *Ett gott liv i en hållbar och växande kommun*.

Bakgrund

En ansvarsfull politik behöver säkra att kommunens ekonomi räcker till för välfärdsuppdraget gentemot invånarna. Alla måste ta ansvar och ställa kostnader mot värde och behov. De beslut som kommunen fattar ska vara väl underbyggda och utgå från kommunens två styrande dokument, *Översiktsplanen* och *Strategiska planen* där det övergripande målet är 7500 invånare år 2035.

Befolkningsutvecklingen har stannat av i hela landet, så också i Aneby kommun. Födelsetalen ligger på historiskt låga nivåer. Den reviderade demografiska utvecklingen påverkar de långsiktiga förutsättningarna.

En av samhällets stora utmaningar handlar om kompetensförsörjning utifrån den demografiska utvecklingen. Detta kommer innebära höga krav på noggrann planering och analys av vilka åtgärder som behöver vidtas för att säkra att välfärdsuppdraget kan utföras. Samtidigt är det avgörande att arbeta strategiskt med arbetsgivarattraktivitet, både för att behålla befintlig personal och för att attrahera nya medarbetare. En långsiktig och hållbar kompetensförsörjning kräver därför insatser som stärker både ledning och styrning, arbetsmiljö, karriärmöjligheter och utbildningsvägar.

Ett transparent och tydligt informations- och kommunikationsarbete om beslut och projekt, för att göra medarbetare och invånare delaktiga och engagerade, är en avgörande faktor för att lyckas med ett omfattande omställningsarbete.

Det ekonomiska läget har under flera år varit ansträngt med pågående åtgärder för att nå budget i balans. Utifrån att de ekonomiska förutsättningarna för planperioden 2026-2028 fortsatt är osäkra behöver nya utgiftsposter fortsatt noga övervägas, såvida inte omfördelningar kan göras eller att andra externa resurser tillförs. Befintliga behov ska finansieras med planeringsförutsättningarna som grund.

Strategiska övergripande mål som stödjer visionen

Budget- och verksamhetsplan ska uttrycka hur Aneby kommun under kommande 3-årsperiod ska arbeta för att uppnå intentionen i visionen genom de strategiska mål som är fastställda av kommunfullmäktige.

Följande uppdrag, vilka är kopplade till de övergripande målen, är den politiska viljeinriktningen för 2026.

1. Aneby kommuns verksamheter bidrar till en plats för trivsel, engagemang, delaktighet och trygghet.

- Utveckla samverkan med näringsliv och civilsamhälle för att ytterligare stärka genomförandet av välfärdsuppdraget samt den civila beredskapen.
- Aktivt arbeta för en aktiv utveckling av näringslivet, så både företag och arbetstillfällen kan öka.

2. Aneby kommuns ekonomi är hållbar och i balans

- Utifrån den framskrivning som finns för åren 2027-2028 arbeta för att nå en resultatnivå som tydligt strävar mot ett överskottsmål på 2 procent över en 10-årsperiod i syfte att säkra en hållbar ekonomi över tid.
- Ta fram förslag till en motiverad och hållbar investeringsbudget 2026 med indikation för 2027-2028. Identifiera investeringar som kan ge positiva effekter i det dagliga arbetet i syfte att begränsa framtida kostnadsutveckling vad gäller drift och underhåll.
- Säkerställ en tydlig och förankrad styrning och ledning som genomsyrar hela organisationen och som skapar förutsättningar för att uppnå definierade mål och en ekonomi i balans.

3. Aneby kommun är en attraktiv och en hälsofrämjande arbetsplats

- Aktivt och kontinuerligt arbeta för att skapa en hälsofrämjande arbetsplats där medarbetarna trivs, känner engagemang och har möjlighet att utvecklas, med deras välmående i fokus.
- Arbeta med chefers organisatoriska förutsättningar, så att de får rätt stöd för att kunna leda effektivt och samtidigt må bra i sitt arbete. Detta bidrar även till att stärka medarbetarna och öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

4. Aneby kommun ger välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor

- Arbetet med omvärldsspaning, digitalisering, automatisering, IoT och AI samt utveckling av nya arbetssätt behöver tas tillvara för att underlätta kompetensförsörjningen, stärka verksamheten och skapa mer hållbara arbetsvillkor.
- Stärka samverkan med andra kommuner, regionen, myndigheter, näringsliv, civilsamhället samt internt inom Aneby kommunkoncern för att dra nytta av gemensamma resurser, dela kunskaper och erfarenheter samt skapa synergier inför framtida utmaningar.
- Möta förändrade lagkrav i och med att den nya socialtjänstlagen införs.

5. Aneby kommun kännetecknas av hög livskvalitet och en hållbar livsmiljö

- Ta fram förslag på hur vi kan möjliggöra anställningar för personer som står utanför arbetsmarknaden och skapa en inkluderande kultur som stödjer samhällets mest utsatta grupper.
- Se över föreningsbidragets storlek. En aktiv fritid bidrar till god hälsa och livskvalitet. En stor bredd i föreningslivet är den viktigaste förutsättningen för att invånare och besökare ska kunna erbjudas bra fritidsaktiviteter och ett rikt kulturliv.

Viktiga förhållanden för resultat och ställning

Kommunens ekonomiska förutsättningar ges i form av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Det som påverkar hur dessa förutsättningar kommer att utvecklas beror på kommunens befolkningsutveckling och rikets skatteunderlag. För att bedöma de totala förutsättningarna tas även hänsyn till kostnadsutvecklingen i kommunen som påverkas av inflation, demografi och förändrade välfärdsbehov.

Ekonomisk utveckling

Den globala ekonomiska osäkerheten, som främst beror på en eskalerande handelskonflikt, förlänger lågkonjunkturen och påverkar Sveriges ekonomi negativt under 2025. BNP-tillväxten blir relativt svag under året, men från 2026 väntas en återhämtning med en prognostiserad tillväxt på 2,4 procent, som därefter fortsätter att öka under de kommande åren. (SKR, cirkulär 25:21)

Inflationen, mätt som KPIF, bedöms minska från 2,6 procent 2025 till 1,8 procent 2026. För att motverka lågkonjunkturen förväntas Riksbanken sänka styrräntan under 2025, och räntan beräknas sedan ligga kvar på 1,75 procent under 2026. Trots den ekonomiska nedgången väntas skatteunderlaget växa med i genomsnitt 4,3 procent per år mellan 2025 och 2028. Under 2026 ökar skatteunderlaget med 4,1 procent, vilket är något lägre än tidigare prognoser men i linje med det historiska genomsnittet. Denna ökning beror på en starkare arbetsmarknad, högre löner och en återhämtning av arbetade timmar, även om den dämpade ekonomiska aktiviteten bromsar utvecklingen något. (SKR, cirkulär 25:21)

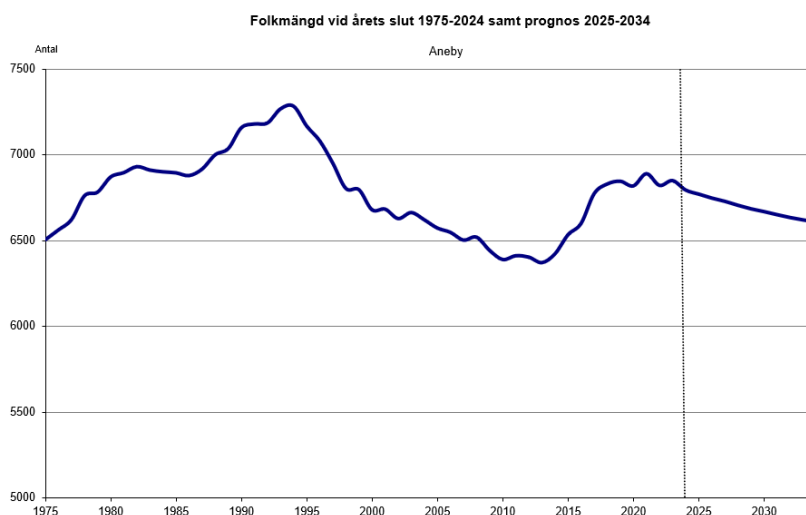
Efter 2026 förväntas svensk ekonomi successivt återhämta sig, bland annat genom finanspolitiska satsningar kopplade till försvarsupprustning och grön omställning. (SKR, cirkulär 25:21)

Befolkningsutveckling

Prognosen som togs fram i mars 2025 visar att invånarantalet i Aneby kommun förväntas minska under de kommande åren. Denna prognos har reviderats ned jämfört med tidigare år och bygger på ett minskat födelseantal samt en minskad invandring.

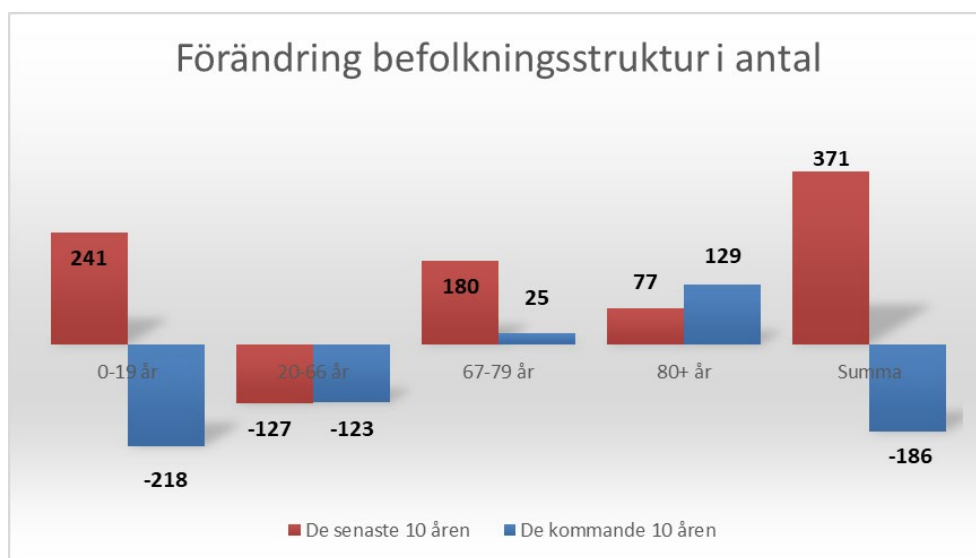
Enligt prognosen förväntas födelseantalet ligga på cirka 54-58 årligen fram till 2034. Antalet avlidna baseras på ett genomsnitt från historiska data, vilket resulterar i att födelsenettet förväntas vara negativt under hela perioden. De senaste åren har flyttnettot varit negativt, men prognosen bedömer att flyttnettot kommer att vara mer balanserat framöver, med lika många som flyttar in som flyttar ut.

Kommunens översiktsplan har som övergripande mål att öka befolkningen till 7 500 invånare år 2035. Med den nuvarande prognosen ser detta mål dock ut att bli svårt att uppnå.

I april presenterade SCB (Statistiska centralbyrån) en ny befolkningsframskrivning. Den visar att antalet barn per kvinna var det lägsta någonsin år 2024 och att barnafödandet förväntas förbli på en låg nivå de kommande åren. Samtidigt ökar antalet äldre, vilket leder till att antalet avlidna också väntas öka. Tillsammans med ett lägre invandringsöverskott än tidigare, bidrar detta till att befolkningen växer i en långsammare takt än de senaste åren. Under 2026 förväntas befolkningen minska på grund av ändringar i massflyktingsdirektivet. I SCB:s huvudscenario antas att alla med tillfälligt skydd utvandrar under 2026.

Prognosen för Aneby kommun visar samma tendens som riket i stort. Det är framför allt personer som är 80 år och äldre som ökar. Under de senaste tio åren har antalet personer över 80 år ökat med 21 procent, och de kommande tio åren förväntas en ökning på drygt 29 procent i denna åldersgrupp. Utmaningen ligger i att möta behoven hos de äldre i kommunen, samtidigt som förskolan och grundskolan behöver anpassas efter förändringar i barnantalet. Detta kräver investeringar för att följa med i förändringarna i de olika stadierna. Åldersgruppen i arbetsför ålder minskar, både sett till de senaste tio åren och de kommande tio åren. Denna befolkningsutveckling innebär en utmaning för att klara kompetensförsörjningen och ekonomin, då försörjningskvoten ökar och färre ska försörja fler, framför allt äldre. Detta leder till att gapet mellan kommunsektorns tillgängliga resurser och det som krävs för att klara åtagandena blir större.

Kommunens budget baseras på en prognos av antalet invånare per den 1 november året innan det budgeterade året. Det antas att invånarantalet per den 31 december är detsamma som den 1 november. Detta invånarantal används som grund för att beräkna kommunens skatteintäkter och den kommunala utjämningen för det följande året.

Budget för år	2024	2025	2026	2027	2028
Prognos i budget	6 843	6 855	6 773	6 750	6 731
Utfall	6 846	6 793			
Differens	3	-62			

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden bedöms vara fortsatt svag både 2025 och 2026, med en förväntad ökning av arbetslösheten till 8,6 procent under 2025 innan en gradvis minskning inleds 2026 (SKR, cirkulär 25:21). Särskilt utmanande är situationen för arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden, där många har varit utan arbete i två år eller mer. Samtidigt väntas arbetsgivare fortsatt ha svårt att rekrytera arbetskraft med rätt kompetens.

I Jönköpings län påverkas arbetsmarknaden kraftigt av minskad nybyggnation, vilket negativt påverkar många underleverantörer. De nya LAS-reglerna rörande bemanning, som infördes i oktober 2024, har visat sig öka arbetslösheten åtminstone temporärt, även om syftet är att skapa tryggare anställningar. (Arbetsmarknaden mars 2025, Arbetsförmedlingen)

Arbetslösheten i Aneby kommun ökade något under mars och den totala arbetslösheten ligger nu på 5,6 procent. Ungdomsarbetslösheten i kommunen har minskat men är fortfarande relativt hög. I mars 2025 var 24 ungdomar mellan 18 och 24 år arbetssökande, jämfört med 37 ungdomar under samma period 2024. Den totala arbetslösheten i Jönköpings län ligger på 6,1 procent och i riket på 7,1 procent. (Arbetsmarknaden mars 2025, Arbetsförmedlingen)

Finansiella risker

I kommunkoncernen finns extern upplåning på 484,4 miljoner kronor, varav kommunen står för 87,7 miljoner kronor. Av dessa lån är 95,6 procent placerade hos Kommuninvest.

Ränterisk

Under 2023 steg räntenivåerna kraftigt och förblev höga under första halvåret 2024. Därefter har Sveriges riksbank genomfört flera räntesänkningar i takt med att inflationsnivåerna sjunkit. Ytterligare sänkningar av styrräntan förväntas under året. Enligt SKR (cirkulär 25:21) prognostiseras styrräntan vara 1,75 procent vid årets slut. Snitträntan inom kommunkoncernen var 2,37 procent per den 30 april 2025, jämfört med 2,7 procent föregående år (Finansrapport Aneby kommunkoncern 2025-04-30, Kommuninvest).

För att kontrollera risken eftersträvas förutsägbarhet och en långsiktig strategi. Finanspolicyn innehåller riktlinjer för att hantera ränterisker. Räntebindningen ska ha en genomsnittlig duration på 2,5 år och maximalt 35 procent av ränteförfallen får ske inom ett år. Genomsnittsräntans förändring under den senaste 12-månadersperioden ska inte överstiga 0,65 procent.

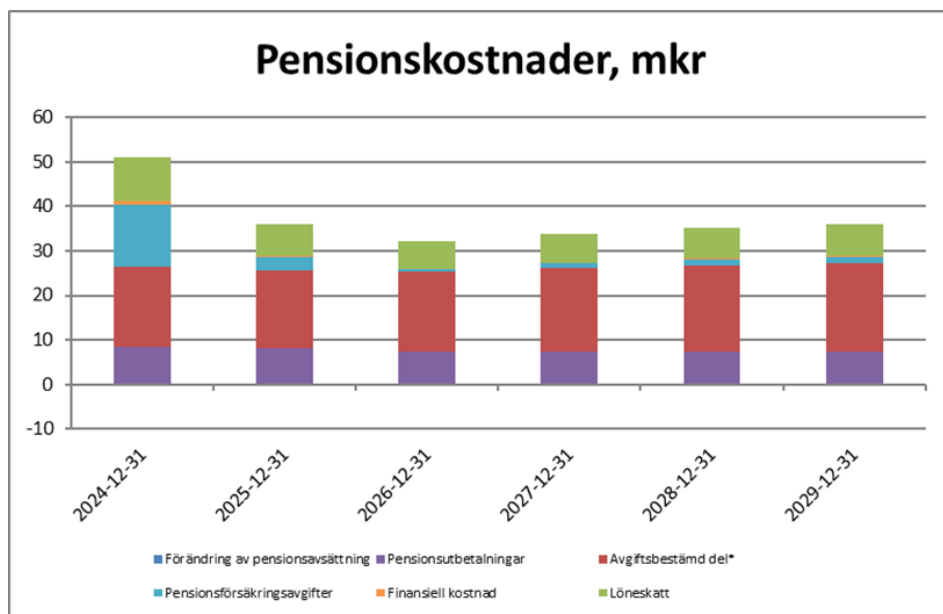
Finansieringsrisk

Kommunkoncernen strävar efter att undvika att alla lån förfaller samtidigt och eftersträvar en jämn förfalloprofil. Finanspolicyn anger att den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vara 2,5 år och att maximalt 35 procent av kapitalet får förfalla inom ett år. Den finansiella kostnaden kommer dock att öka successivt i takt med låneförfall, eftersom räntan fortfarande är högre än tidigare räntor.

Pensioner

Kostnaden för pensioner har varit hög de senaste två åren på grund av inflationsnivån som påverkar prisbasbeloppet, vilket används för värdesäkring av pensionerna. Enligt prognosen från Skandia per den 31 december 2024, förväntas kostnaden minska med 17 miljoner kronor under 2025. Denna kraftiga minskning från 2024 beror på att uppräkningsgraden av kostnaderna är betydligt lägre, eftersom inflationen har sjunkit till nivåer i linje med Riksbankens mål.

Prognosen indikerar att inflationen kommer att ligga kvar nära målnivån de närmaste åren, vilket innebär att pensionskostnaderna förväntas vara mer stabila framöver. Det finns dock betydande ekonomiska och geopolitiska risker i vår omvärld som kan förändra denna bild. Baserat på kända parametrar förväntas prognosen för 2026-2028 ligga kvar på ungefär samma kostnadsnivå som 2025.

Källa: Skandia resultattabell per 2024-12-31

Kommunens ekonomiska läge

Aneby kommun har de senaste två åren redovisat negativa ekonomiska resultat. Det har varit ekonomiskt ansträngande år för hela kommunsektorn med svag skatteunderlagsutveckling och höga pris- och löneökningar, vilket har medfört att skatteintäkterna inte ens har kunnat finansiera pensioner och löneökningar. Med denna bakgrund har avvikelsen avseende verksamhetens nettokostnader blivit mer tydlig.

Omfattande arbete med åtgärder har genomförts för att ställa om till effektivare processer. Dessa insatser har gett resultat, framförallt avseende personalkostnader. Under 2023 var avvikelsen för personal cirka 2 miljoner kronor per månad. Inledningen av 2025 visar att personalkostnaderna är i balans med budget. Sammantaget har verksamheten minskat sina nettokostnader med cirka 20 miljoner kronor sedan 2023.

En fortsatt ansträngd ekonomi är att vänta de kommande åren. Lågkonjunkturen blir mer utdragen och konjunkturåterhämtningen har stannat av. Antalet invånare minskar enligt prognosen, vilket försämrar de finansiella förutsättningarna. Omställningsarbetet i verksamheterna fortsätter för att minska kostnader och dimensionera behoven utifrån demografin. Förändringsprocesser tar dock tid, då de ofta är komplexa och kräver en gradvis förändring av arbetssätt och organisationskultur.

En långsiktigt hållbar ekonomi är viktig för att kunna ge verksamheterna stabila planeringsförutsättningar för att säkerställa välfärd och investeringar. Det handlar om att se förutsättningarna över en längre tidsperiod och att inte fokusera på ett år i taget, där ett sämre resultat ett år kan kompenseras av ett bättre resultat ett annat år. Över tid är det av vikt att budgeterat resultat ska kunna självfinansiera den största delen av de kommande investeringarna och att det egna kapitalet ökar i relation till låneskulden.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Aneby kommun har riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service, omsorg och de tjänster som den konsumerar. Ur ett verksamhetsperspektiv handlar det om kommunens förmåga att driva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Enligt riktlinjerna krävs följande för att uppnå god ekonomisk hushållning:

- Samtliga finansiella mål har uppnåtts under räkenskapsåret.
- En majoritet av verksamhetsmålen har uppfyllts, antingen helt eller delvis. Delvis uppfyllda mål ska ha utvecklats i en positiv riktning.

De övergripande målen är fastställda av kommunfullmäktige i den strategiska planen. Årligen fastställer kommunfullmäktige styrtalet samt målvärden i det balanserade styrkortet som styr mot de övergripande målen.

Finansiell analys

Den finansiella analysen utgår från fyra finansiella aspekter. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella styrkor och svagheter.

- Finansiellt resultat
- Kapacitetsutveckling
- Riskförhållanden
- Kontroll över finansiell utveckling

Prognos 2025 avser prognos per mars i beräkningar.

Resultat och kapacitet

Årets resultat

Årets resultat är ett viktigt mål för att uppnå god ekonomisk hushållning, eftersom det påverkar det egna kapitalet och möjligheten att självfinansiera investeringar. Budgeterade resultatnivåer har som långsiktigt mål att uppgå till minst 2 procent i genomsnitt över en tioårsperiod.

De svaga resultaten för 2023-2024 samt att prognosen för 2025 är lägre än budgeterad nivå påverkar förutsättningarna i budgetarbetet för 2026. De nu kända förutsättningarna innebär att årets resultat minst måste uppgå till 2,3 procent för att klara ett genomsnitt om 2 procent. Med denna nivå kommer investeringarna inte att uppnå självfinansiering. Dock kvarstår stora utmaningar inom avdelningarna, bland annat interkommunala ersättningar för gymnasiet, placeringar av barn och unga samt LSS, som inte kan finansieras.

God ekonomisk hushållning handlar om att hitta balansen mellan en stark finansiell ställning och att ge verksamheten förutsättningar att bedriva en god välfärd.

	Utfall 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Årets resultat, genomsnitt på 10 år	2,2 %	2,1 %	2,0 %	2,3 %	2,5 %
Årets resultat, per år	-1,9 %	1,7 %	2,3 %	2,4 %	2,3 %
Årets resultat, per år i mnkr	-9,9	8,7	12,4	13,1	13,4

Definition på genomsnitt på 10 år i budget: 6 historiska år, innevarande år och 3 budgetår. Gäller från och med 2026.

Årets resultat 2024-2028 i procent av skatter och bidrag, per år och genomsnitt på 10 år.

Nettokostnads- och skatteutveckling

Den ekonomiska balansen mellan löpande intäkter och kostnader kan illustreras genom att jämföra nettokostnaden i relation till skatter och bidrag per år. Om denna relation visar att nettokostnaderna överstiger 100 procent, finns det en risk att kommunens egna kapital måste användas för den löpande driften.

För att upprätthålla en god ekonomisk hushållning krävs en långsiktig balans mellan dessa faktorer.

	Utfall 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Verksamhetens nettokostnader/skatter och bidrag	102,3 %	100,1 %	97,2 %	97,2 %	97,2 %

Verksamhetens nettokostnader genom skatter och bidrag för 2024-2028.

Investeringar

Investeringsnivån bör vara långsiktigt hållbar så att resultat och avskrivningar möjliggör full självfinansiering. Under perioder med små demografiska förändringar bör ekonomin ge utrymme för amortering av låneskulden. Däremot kan låneskulden behöva öka under perioder av tillväxt.

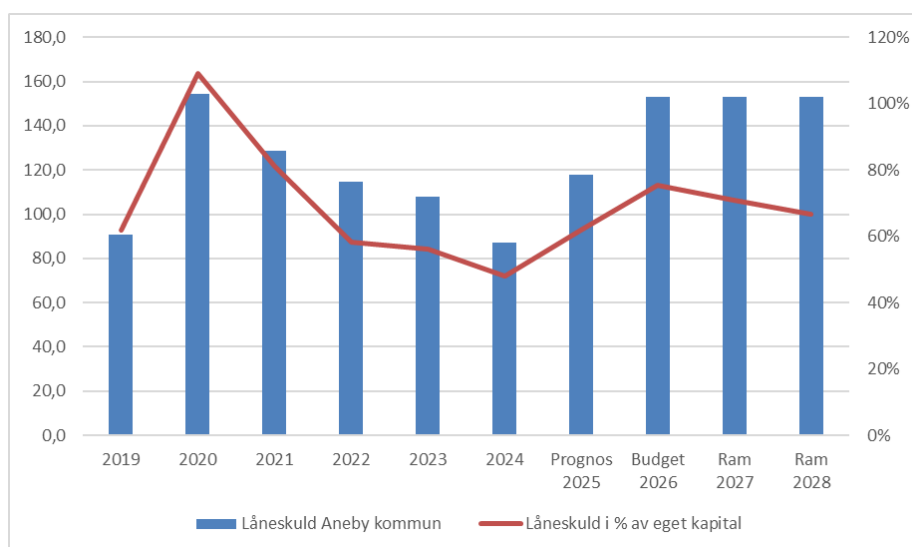
De kommande åren kommer innebära högre investeringsnivåer för att möta behoven i verksamheten. Det innebär att låneskulden kommer att öka för att nå investeringsbudgetens nivå. Självfinansiering kommer inte att kunna nå under en period. Det är dock positivt att Aneby kommun har amorterat på låneskulden under åren 2021-2024 med totalt 67 miljoner kronor. Detta har varit en strategi för att ge Aneby kommun bättre möjligheter att ta nya lån för kommande behov.

Baserat på det budgeterade resultatet för 2026-2028 samt de budgeterade investeringsnivåerna, beräknas självfinansieringsgraden i genomsnitt över en treårsperiod. För 2025-2026 kommer nyupplåning att krävas för att finansiera investeringarna. Över en tioårsperiod förväntas självfinansieringsgraden nå 91 procent.

	Utfall 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Självfinansieringsgrad av investeringar, genomsnitt på 3 år	156 %	58 %	57 %	71 %	87 %
Självfinansieringsgrad av investeringar, per år	78 %	52 %	57 %	160 %	89 %

Självfinansieringsgrad 2024-2028, avser avskrivningar exkl finansiell leasing+årets resultat dividerat med budgeterade investeringar för året.

I beräkningen av självfinansieringsgraden tas ingen hänsyn till amortering av genomförda lån. För att bedöma den finansiella situationen utifrån investeringsnivån behöver låneskulden ställas i relation till det egna kapitalet. Även om låneskulden förväntas öka under perioden 2025-2028, förblir förhållandet till det egna kapitalet på stabila nivåer.

Låneskuld i procent av eget kapital, samt den totala låneskulden i miljoner kronor för åren 2019-2028

Risk och kontroll

Kassalikviditet

Kassalikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Kassalikviditeten bör även ställas i relation till soliditetens utveckling. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet indikerar att kommunens totala finansiella handlingsutrymme stärks.

	Utfall 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Kassalikviditet	103 %	105 %	117 %	143 %	147 %

Kassalikviditet 2024-2028

Soliditet

Soliditeten är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet och anger hur stor del av de totala tillgångarna som finansierats med eget kapital. Målet är att stärka soliditeten långsiktigt, med ett mål att nå 20 procent soliditet inklusive ansvarsförbindelse. Soliditeten beräknas i genomsnitt över en treårsperiod baserat på det budgeterade resultatet för 2026-2028.

Soliditeten påverkas av redovisning av finansiell leasing. För 2025 innebär detta att tillgångar och skulder ökar efter bedömt värde. Detta påverkar nyckeltalet negativt med 3 procent, trots att det inte har någon verklig inverkan på kommunens finansiella situation.

	Utfall 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Soliditet inkl ansvarsförbindelse, genomsnitt 3 år	16 %	17 %	16 %	18 %	20 %
Soliditet inkl ansvarsförbindelse, per år	14 %	15 %	17 %	21 %	24 %
Soliditet exkl ansvarsförbindelse, genomsnitt 3 år	46 %	44 %	42 %	40 %	41 %
Soliditet exkl ansvarsförbindelse, per år	45 %	41 %	39 %	41 %	43 %

Soliditet inklusive och exklusive ansvarsförbindelsen 2024-2028. Ansvarsförbindelsen innebär pensionsförmåner intjänade före 1998, som redovisas utanför balansräkningen.

Låneskuld och borgensåtagande

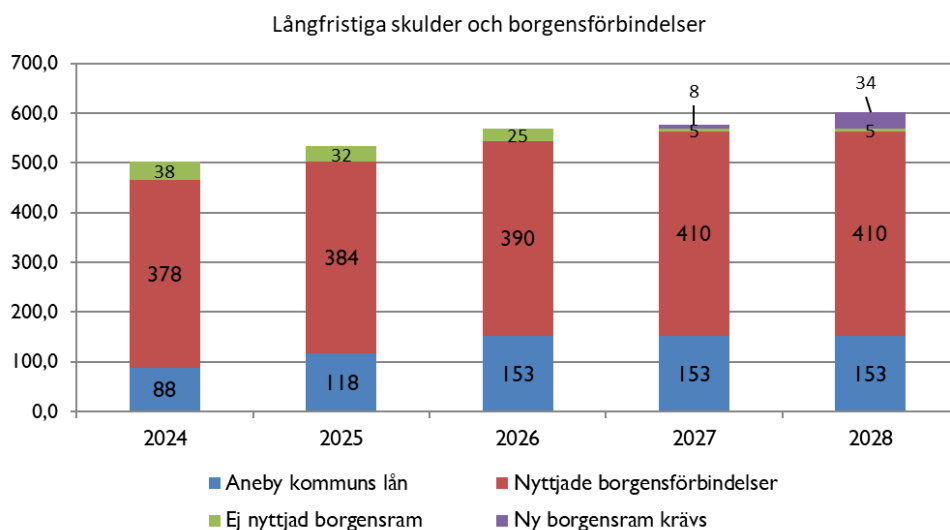
Per den 30 april 2025 uppgår kommunkoncernens låneskuld till 484,4 miljoner kronor, varav kommunens lån utgör 87,7 miljoner kronor.

Kommunens borgensåtagande per 2025-04-30 var 377,1 miljoner kronor, varav 227,6 miljoner kronor avser Stiftelsen Aneby Bostäder och 145,6 miljoner kronor avser Aneby Miljö & Vatten AB.

Kommunkoncernens gemensamma investeringsbehov ingår i budgetarbetet för att kunna prioritera och planera för framtida lånebehov. Enligt behovsplanen för 2025-2028 förväntas Aneby kommun behöva utöka lånen med 30 miljoner kronor under 2025, medan koncernföretagen behöver utöka sina lån med 8 miljoner kronor.

För att genomföra investeringarna enligt behovsplanen för 2025-2028 kommer det att krävas en utökad borgensram på totalt 34 miljoner kronor. Huvuddelen av detta behov, 21 miljoner kronor, avser Aneby Miljö & Vatten AB för investeringar i vatten och avlopp. Resterande 13 miljoner kronor återfinns i Stiftelsen Aneby Bostäders behovsplan. Beslut om eventuell utökad borgensram tas efter ansökan från respektive bolag eller stiftelse.

Den del av borgensramen som inte är nyttjad för åren 2026-2028 avser Stiftelsen kulturresevatet Åsens by och Höglandsförbundet.

Långfristiga skulder och borgensförbindelser 2024-2028 i miljoner kronor.

Finansiell analys i koncernen

Koncernföretagens finansiella läge utifrån risk och kontroll på kort- respektive lång sikt summeras i nedan nyckeltal.

Aneby Miljö & Vatten AB	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026
Resultat i mnkr	-1,3	0,3	0,6
Resultat före extraordinära poster av verksamhetens kostnader i %	-2,5%	0,5%	1,0%
Intäktsfinansieringsgrad av investeringar i %	48%	103%	72%
Kassalikviditet i %	62%	69%	75%
Soliditet i %	3%	4%	4%

I Aneby Miljö & Vatten ABs nyckeltal ingår samtliga verksamheter, vatten och avlopp, avfall och fjärrvärme. Verksamheterna vatten och avlopp samt avfall bygger på självkostnadsprincipen, vilket

innebär att verksamheterna inte ska gå med vinst. Detta påverkar resultat, budget och därmed också nyckeltalen.

Stiftelsen Aneby bostäder	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026
Resultat i mnkr	-0,2	0,3	0,3
Resultat före extraordinära poster av verksamhetens kostnader i %	-0,6%	0,8%	0,7%
Intäktsfinansieringsgrad av investeringar i %	93%	102%	133%
Kassalikviditet i %	65%	101%	84%
Soliditet i %	10%	10%	10%

Stiftelsen Aneby Bostäder har reviderat budgeten för 2025, vilket innebär en lägre resultatnivå jämfört med tidigare. Under åren 2027–2028 förväntas investeringsnivåerna vara högre än under perioden 2024–2026. För att möjliggöra en högre grad av intäktsfinansiering av dessa investeringar och samtidigt undvika behovet av nya lån, behöver resultatnivån stärkas framöver.

Stiftelsen kulturreseptatet Åsens by	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026
Resultat i mnkr	0,2	0,1	0,1
Resultat före extraordinära poster av verksamhetens kostnader i %	4,4%	1,8%	1,9%
Intäktsfinansieringsgrad av investeringar i %	91%	100%	50%
Kassalikviditet i %	44%	45%	41%
Soliditet i %	22%	19%	20%

För Stiftelsen kulturreseptatet Åsens by handlar det om att stärka resultatet under de kommande åren för att kunna finansiera investeringsbehoven med egna medel. Målet är att under perioden 2025-2028 nå ett genomsnittligt resultatmål om 2 procent av årets intäkter.

Högländsförbundet*	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026
Resultat i mnkr	0,0	0,1	0,1
Resultat före extraordinära poster av verksamhetens kostnader i %	0,1%	1,2%	0,9%
Intäktsfinansieringsgrad av investeringar i %	58%	105%	123%
Kassalikviditet i %	99%	106%	112%
Soliditet i %	17%	19%	24%

Högländsförbundet ingår enligt andel om 7,2 procent exkl Högländets gymnasiesamverkan.

Högländsförbundets finansiella mål innebär i snitt en resultatnivå om 1 procent och en självfinansieringsgrad på minst 100 procent under en sexårsperiod.

God ekonomisk hushållning i fem perspektiv

Aneby kommuns strategiska mål och uppdrag beskrivs i det kommunövergripande styrkortet, som består av fem perspektiv:

- Attraktiv kommun
- God ekonomi
- Medskapande arbetsplats
- Värdeskapande processer
- Hållbart samhälle.

Det är de övergripande styrtalen som utvärderas för att säkerställa god ekonomisk hushållning.

Aneby kommuns styrkort summeras i 11 styrtal. Utgångspunkten är att ha ett begränsat antal styrtal för att skapa fokus. Dessa styrtal ska vara relevanta och ändamålsenliga för ledning och styrning av verksamheterna. De ska vara mätbara, spegla kvalitet och beröra både välfärdsuppdraget och samhällsutvecklingen. Dessutom ska styrtalen vara jämförbara över tid och mellan kommuner.

Vid utvärdering av styrtalen jämförs utfallet i relation till målvärdet och presenteras som måluppfyllnad i procent. För att ett styrtal ska vara helt uppnått krävs 100 procent måluppfyllnad. Generellt gäller, om inget annat kommenteras under respektive styrtal, att när måluppfyllnaden är mellan 90-99 procent visas styrtalet som delvis uppnått. Om måluppfyllnaden är under 90 procent anses styrtalet inte uppnått. Utvärdering görs även utifrån resultatet föregående år och i vilken riktning styrtalet har utvecklats i relation till målformuleringen. Om ett styrtal är delvis uppfyllt och har utvecklats i positiv riktning, anses målet uppfyllt enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Symbol	Innebörd	Gränsvärde
	Styrtalet är uppnått	100 %
	Styrtalet är delvis uppnått	90 – 99 %
	Styrtalet är inte uppnått	0 – 90 %

God ekonomisk hushållning följs även upp inom kommunkoncernen. Bolag/stiftelser/förbund arbetar fram mål i respektive budget som utgår från den strategiska planens långsiktiga mål.

Perspektiv: Attraktiv kommun

Aneby kommuns verksamheter bidrar till en plats för trivsel, engagemang, delaktighet och trygghet

Strategier
Alla ska ges möjlighet till inflytande
Alla behöver förstås utifrån sitt behov
Alla ska vara nöjda med den offentliga service vi ger
Aneby är en plats där företag vill starta, kan och vågar växa

Styrtalet	Målvärde
Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun	3,5
Aneby kommuns sammanfattande omdöme som företagskommun enligt Svenskt Näringsliv	3,8

Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun

Frågor om nöjdhet i brukarenkäter ger kommunen information om hur väl tjänster och service motsvarar medborgarnas behov och förväntningar. Genom att mäta nöjdhet kan kommunen identifiera både styrkor och utvecklingsområden. Nöjdhetsfrågor kan också ge en indikation på kommunens attraktivitet. En hög grad av nöjdhet kan tyda på att kommunen uppfattas som en bra plats att bo och verka på, vilket i sin tur kan påverka inflyttning och etablering av företag positivt.

- Styrtalet mäts genom brukarundersökningar.
- Styrtalet mäts utifrån en femgradig skala.
(I de fall en annan skala används i befintliga brukarundersökningar viktas resultatet om utifrån den gemensamma definitionen).
- Rapportering av resultatet sker minst i delårsrapport och årsredovisning. De avdelningar som genomfört mätning vid rapporteringstillfället redovisas.

Aneby kommuns sammanfattande omdöme som företagskommun enligt Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet ger en lägesbild om företagens upplevelse av det lokala företagsklimatet. Genom att identifiera både styrkor och utvecklingsområden kan kommunen planera och genomföra åtgärder som förbättrar näringslivets förutsättningar.

- Styrtalet mäts inom ramen för Svenskt Näringslivs enkät.
- Styrtalet mäts på en kommunövergripande nivå.
- Styrtalet mäts utifrån en sexgradig skala.
- Mätningen rapporteras vid ett tillfälle under året.
- Resultatet för 2024 uppgick till 3,6. Det långsiktiga målvärdet är 4,0.

Perspektiv: God ekonomi

Aneby kommuns ekonomi är hållbar och i balans

Strategier
Balanserad finansiell ställning
Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
Cirkulär ekonomi

Styrtal	Målvärde
Årets resultat som andel av skatt och generella bidrag i procent, genomsnitt under 10 år	2 %
Soliditeten (inklusive ansvarsförbindelsen) i procent, genomsnitt under de senaste tre åren	16 %
Självfinansieringsgrad av investeringar i procent, genomsnitt under de senaste tre åren	57 %

- Styrtalen mäts på kommunövergripande nivå.
- Målvärdena är beräknade enligt budgeterad resultaträkning, balansräkning och investeringsbudget.

Årets resultat som andel av skatt och generella bidrag i procent

- Årets resultat rapporteras i tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning. Vid tertial och delår baseras årets resultat på prognosen för året.
- Utfallet av årets resultat i genomsnitt beräknas utifrån utfall för de senaste sju åren, prognos eller helårsutfall för innevarande år och budget för de kommande två åren.

Soliditeten (inklusive ansvarsförbindelsen) i procent

- Soliditeten rapporteras i tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning. Vid tertial och delår baseras soliditeten på aktuell balansräkning för perioden.
- Det långsiktiga målvärdet är 20 procent som lägsta nivå.

Självfinansieringsgrad av investeringar i procent

- Självfinansieringsgraden rapporteras i tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning. Vid tertial och delår baseras självfinansieringsgraden på prognosen för året.
- Det övergripande målet är att över tid nå en självfinansieringsgrad om 100 procent. Beroende på demografisk utveckling i kommunen kan självfinansieringsgraden vara lägre kortsiktigt. För att nå en balans över tid analyseras styrtalet på en tidsperiod om 10-12 år i planeringsarbetet.

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Aneby kommun är en attraktiv och en hälsofrämjande arbetsplats

Strategier
Engagerat, närvarande och tillitsfullt ledarskap
Delaktiga och professionella medarbetare
Hållbart arbetsliv

Styrtal	Målvärde
Hållbart medarbetarengagemang (HME), index	82
Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	5,9 %

Hållbart medarbetarengagemang (HME) för Aneby kommun

Medarbetarens engagemang i arbetet är en av de viktigaste förutsättningarna för organisationen att nå goda resultat i verksamheten, detta skriver SKR i modellbeskrivningen av HME (2020). HME är ett mätverktyg framtaget av SKR och Rådet för främjande av kommunala analyser för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetsgivarpolitiken i kommuner och regioner. Verktöget bygger på 9 enkätfrågor som i Aneby kommun är en del i den årliga medarbetarenkäten.

- Styrtalet mäts på en kommunövergripande nivå, men även på avdelningsnivå.
- Mätningen sker årligen i enkätform till månadsanställd personal.
- Analysen av resultatet ska genomföras utifrån tre delindex; motivation, ledarskap och styrning.
- Målvärdet står i paritet med de 25 procent bästa kommunerna i Sverige som mäter HME.
- Målvärdet på avdelningsnivå ska som lägst uppgå till samma målvärde som kommunen som helhet.

I nedan tabell visas de senaste årens resultat i totalt HME-värde samt nedbrutet i de olika delindexen.

	HME totalvärde	HME - Motivation	HME - Ledarskap	HME - Styrning
2025	82,0	79,7	82,1	84,1
2024	81,3	80,2	79,7	83,9
2023	81,7	81,6	79,8	83,7

Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro

- Styrtalet mäts via uttag av statistik från kommunens personalsystem.
- Styrtalet mäts på en kommunövergripande nivå, men även på avdelningsnivå.
- Mätningen görs månadsvis.
- Resultatet rapporteras i tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning som ett medelvärde för perioden.
- Analysen av resultatet ska genomföras på det totala värdet såväl som uppdelat på kort- och långtidsfrånvaro.
- Målvärdet på avdelningsnivå ska som högst uppgå till samma målvärde som kommunens som helhet.
- För 2024 uppgick sjukfrånvaron till 6,7 procent. Riket i snitt uppgick till 7,4 procent.

Perspektiv: Värdeskapande processer

Aneby kommun ger välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor

Strategier
Livslångt lärande
Digitalisering som metod för verksamhetsutveckling
Förebyggande arbete mot ökad självständighet och oberoende
Samverkan

Styrtal	Målvärde
Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor i procent	89 %
Andelen 80+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende	24 %

Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor i procent

Att klara grundskolan med godkända betyg är viktigt då det är känt att det bidrar till ett friskare vuxenliv, större andel som studerar vidare, minskad arbetslöshet, som därmed minskar risken för kriminalitet, missbruk, psykisk ohälsa och utanförskap.

- Styrtalet mäts inom barn- och utbildningsavdelningen.
- Mätningen rapporteras i delårsrapport och årsredovisning.
- Det övergripande målet är att nå 100 procent behörighet.
- Resultatet för 2024 uppgick till 87,2 procent.
- Målvärdet är angett utifrån att andelen behöriga elever ska utvecklas positivt. Värdet är ett resultat som är bättre än de 25 procent bästa kommunerna i Sverige (riket i snitt motsvarar 84,1 procent behörighet).

Andelen 80+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende

Andelen 80+ ökar och behov av insatser ökar i takt med åldrandet. Att arbeta förebyggande och främjande för att kunna bromsa behovet av välfärd i de äldre åldrarna är nödvändigt för att kunna klara kompetensförsörjningen och ekonomin framöver. I jämförelse med riket ligger Aneby kommun på en låg andel som är inskrivna i särskilt boende eller har hemtjänst i ordinärt boende. I jämförelse i länet har Aneby kommun näst lägst andel.

- Styrtalet mäts inom sociala avdelningen.
- Mätningen rapporteras i delårsrapport och årsredovisning.
- Resultatet för 2024 (avser 2023 data) uppgick till 26 procent.
- Målet i budgeten är att andelen av 80+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende ska som högst ligga kvar på samma nivå som i budget 2024.

Perspektiv: Hållbart samhälle

Aneby kommun kännetecknas av hög livskvalitet och en hållbar livsmiljö

Strategier
Minska klimatpåverkan
Uthålliga ekosystem och biologisk mångfald
Människors lika värde
Demokrati och delaktighet

Styrtalet	Målvärde
Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun	3,5
Arbetslöshet 18-24 år, andel av befolkningen	6,5 %

Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun

Genom att fånga upp medborgarnas upplevelser av delaktighet och inflytande kan kommunen bättre förstå hur väl invånarna känner sig involverade i beslutsfattandet och utvecklingen av tjänster. Detta bidrar till en mer inkluderande och lyhörd kommunal service.

- Styrtalet mäts genom brukarundersökningar.
- Frågeställningen anpassas inom respektive avdelning så att frågan möter dess målgrupp. Syftet är att mäta delaktighet och inflytande.
- Styrtalet mäts utifrån en femgradig skala.
(I de fall en annan skala används i befintliga brukarundersökningar viktas resultatet om utifrån den gemensamma definitionen).
- Rapportering av resultatet sker minst i delårsrapport och årsredovisning. De avdelningar som genomfört mätning vid rapporteringstillfället redovisas.

Arbetslöshet 18-24 år, andel av befolkningen

Ungdomsarbetslösheten i Aneby kommun överstiger rikets genomsnitt och är den högsta i länet enligt den genomsnittliga mätningen för 2024, med en nivå på 8,3 procent. För 2024 ligger arbetslösheten i åldersgruppen på 5,1 procent i riket, medan snittet i länet är 6,3 procent. Högländskommunerna har en ännu högre arbetslöshet med ett genomsnitt på 7,4 procent.

- Statistiken baseras på arbetsförmedlingens uppgifter om antalet invånare i åldern 18-24 år som är öppet arbetslösa eller deltar i program med aktivitetsstöd, dividerat med det totala antalet invånare i samma åldersgrupp.
- Styrtalet mäts på kommunövergripande nivå.
- Målet är att minska ungdomsarbetslösheten. Målvärdet är satt med ambitionen att ha den lägsta arbetslösheten i åldersgruppen 18-24 år på Högländet.
- Rapportering av resultatet sker i tertiärrapport, delårsrapport och årsredovisning.
- Mätningen görs utifrån ett medelvärde på de senaste 12 månaderna (rullande 12).

Balanskravsutredning

Det kommunala balanskravet, som föreskrivs i kommunallagen, utgör en undre gräns för den budgeterade och redovisade nivån för årets resultat. Detta innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna i resultaträkningen. Om ett negativt resultat uppstår, är huvudprincipen att underskottet ska återställas genom ett motsvarande överskott inom tre år. Kommunfullmäktige ska ange i en åtgärdsplan hur detta ska ske. Endast synnerliga skäl ska föreligga om underskottet, helt eller delvis, inte beslutas återställas, och dessa skäl ska tydligt redovisas i förvaltningsberättelsen.

Aneby kommun beslutade 2024 om riktlinjer för resultatreserv (RER). Den tidigare resultatutjämningsreserven (RUR) avskaffas under en tioårsperiod och kan därmed endast disponeras enligt de riktlinjer som beslutats av kommunfullmäktige.

I RUR finns ackumulerat 13,7 miljoner kronor. Enligt kommunallagen får medel från en RUR användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Disponering av RUR får göras om (Kommunfullmäktige §166, 2024);

- förändringen av årets underliggande skatteunderlag i riket understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren (enligt Sveriges kommuner och regioners beräkningar) eller,
- förändringen av årets reala underliggande skatteunderlag i riket är negativ för året eller understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren (enligt Sveriges kommuner och regioners beräkningar), eller
- när befolkningen i Aneby kommun minskar med 0,5 procent eller mer mellan 1 november föregående år och året dessförinnan.

Disponering av RUR blir aktuellt först om resultatet för året visar på ett negativt balanskravsresultat, vilket beslutas av kommunfullmäktige i samband med årsbokslut.

Enligt SKR:s nuvarande prognos (cirkulär 25:21) är det möjligt att nyttja RUR för 2026 och 2028 om ett negativt balanskravsresultat uppstår.

	Budget 2026	Ram 2027	Ram 2028
Årets resultat enligt resultaträkningen	12,4	13,1	13,4
- Samtliga realisationsvinster			
+ Realisationsvinster/förluster enligt undantagsmöjlighet			
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper samt återföring			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	12,4	13,1	13,4
- Reservering av medel till resultatreserv			
+ Användning av medel från resultatreserv			
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv			
Årets balanskravsresultat	12,4	13,1	13,4
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0	0	0

Ackumulerad RUR	13,7	13,7	13,7
------------------------	-------------	-------------	-------------

Ekonomisk redovisning

Resultatbudget

Belopp i miljoner kronor			
	Budget 2026	Ram 2027	Ram 2028
Verksamhetens intäkter/kostnader	-494,0	-509,7	-525,3
Avskrivningar/nedskrivningar	-29,7	-30,7	-31,1
Verksamhetens nettokostnader	-523,7	-540,4	-556,4
Skatteintäkter	385,7	398,9	413,9
Generella statsbidrag	153,0	157,2	158,5
Verksamhetens finansiering	538,6	556,1	572,4
Finansiella intäkter	2,4	2,4	2,4
Finansiella kostnader	-4,9	-5,0	-5,0
Finansiella poster	-2,5	-2,6	-2,6
Extraordinära poster			
Årets resultat	12,4	13,1	13,4
Årets resultat av skatter och bidrag	2,3%	2,4%	2,3%

Balansbudget

Belopp i miljoner kronor			
Tillgångar	Budget 2026	Ram 2027	Ram 2028
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	397,9	390,0	400,4
- mark, byggnader o tekn anlägg	397,9	390,0	400,4
Finansiella anläggningstillgångar	16,8	16,8	16,8
Summa anläggningstillgångar	414,7	406,7	417,2
Bidrag till statlig infrastruktur	0,1	0,1	0,1
Omsättningstillgångar			
Fordringar	52,7	52,7	52,7
Tomtmark för försäljning	0,8	0,8	0,8
Kassa och bank	41,7	62,8	65,8
Summa omsättningstillgångar	95,2	116,2	119,3
Summa tillgångar	510,0	523,1	536,6
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital vid årets början	190,6	203,0	216,1
Årets resultat	12,4	13,1	13,4
varav resultatutjämningsreserv	13,7	13,7	13,7
Eget kapital vid årets slut	203,0	216,1	229,5
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	9,5	9,5	9,6
Andra avsättningar	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	9,5	9,5	9,6
Skulder			
Långfristiga skulder	216,5	216,5	216,5
Kortfristiga skulder	81,1	81,1	81,1
Summa skulder	297,5	297,5	297,5
Summa eget kap, avsättn o skulder	510,0	523,1	536,6
Panter och ansvarsförbindelser			
Borgensförbindelser*	390,4	418,2	444,7
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	113,0	107,1	101,8

*Borgensförbindelser enligt behovsplan för investeringar i koncernen.

Kassaflödesbudget

Belopp i miljoner kronor	Budget 2026	Ram 2027	Ram 2028
Löpande verksamhet			
Årets resultat	12,4	13,1	13,4
Justering för av- och nedskrivningar	29,7	30,7	31,1
Justering för övr ej likv påverkande poster	-6,1	0,0	0,1
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	<i>36,0</i>	<i>43,8</i>	<i>44,6</i>
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	36,0	43,8	44,6
Investeringsverksamheten			
Investering av materiella anläggningstillgångar	-61,1	-22,8	-41,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Investering av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Erhållna investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-61,1	-22,8	-41,6
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	35,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	35,0	0,0	0,0
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur			
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde	9,9	21,0	3,1
Likvida medel vid årets början	31,8	41,7	62,8
Likvida medel vid årets slut	41,7	62,8	65,8

Driftbudget 2026 och flerårsplan 2027-2028

Driftbudget 2026

En driftbudget för 2026 har räknats fram utifrån nu kända förutsättningar och har gjorts inom ramen för budgetberedningens uppdrag.

I budgeten för 2026 har följande bearbetats:

- Prognostiserat invånarantal
- Prisökningar (anpassad beräkning på poster med högre kostnadsutveckling)
- Lönejusteringar
- Pensionskostnader
- Avskrivningar
- Volymförändringar
- Finansnetto
- Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning
- Finansieringsprincipen
- Politiska prioriteringar

Flerårsplan 2027-2028

Flerårsplanen för 2027-2028 är beräknad utifrån 2026 års budget, som är justerad med ovanstående parametrar. Flerårsplanen baseras på en framskrivning av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning utifrån SKR:s cirkulär 25:21 tillsammans med Aneby kommuns befolkningsprognos. I denna ingår indexuppräkningskostnader och intäkter, lönejusteringar och volymförändringar utifrån befolkningsprognosen.

Belopp, tkr	Budget 2026	Ram 2027	Ram 2028
Verksamhetsramar (exklusive kapitalkostnader)*:			
AU: Kommunövergripande	26 542	26 542	26 542
AU: Kommunövergripande, KS oförutsedda	400	400	400
AU: Kommunserviceavdelningen	-1 593	-1 593	-1 593
BUU: - Barnomsorg, grundskola, kulturskola	191 416	191 416	191 416
BUU: - Gymnasie- och vuxenutbildning	46 998	46 998	46 998
SOU: Sociala avdelningen	181 674	182 765	182 765
SBN: Samhällsbyggnadsavdelningen	15 106	15 106	15 106
Revision	788	663	663
Överförmyndarnämnd	1 020	1 020	1 020
Kommunfullmäktige	453	353	353
Verksamhetsramar	462 804	463 670	463 670
Volymförändringar utifrån demografi BUA	0	-1 957	-4 434
Volymförändringar utifrån demografi SOA	0	179	1 069
Indexuppräkning, kostnader och intäkter	0	1 918	3 837
Löneavtal 2025-2028	25 335	39 963	55 198
Pensionskostnader (förändring PO)	2 800	2 800	2 800
Pensionskostnader (utbetalningar pensionsskulden)	9 535	9 588	9 602
Avskrivningar	22 400	23 400	23 800
Avskrivningar finansiell leasing	7 300	7 300	7 300
Finansiell leasing	-7 300	-7 300	-7 300
Finansförvaltningen övr	875	875	875
Övriga verksamhetskostnader	60 945	76 766	92 747
Verksamhetens nettokostnader	523 749	540 436	556 417
Skatteintäkter	385 665	398 867	413 885
Inkomstutjämning	103 733	111 407	116 076
Kostnadsutjämning	7 159	7 653	6 992
Regleringsbidrag	15 754	11 849	9 120
Generella bidrag från staten	0	0	0
Fastighetsavgift	23 589	23 589	23 589
LSS-utjämning	2 746	2 736	2 729
Skatter och bidrag	538 646	556 101	572 391
Finansiella intäkter inkl borgensavg	2 420	2 420	2 420
Finansiella kostnader	-4 900	-5 000	-5 000
Finansnetto	-2 480	-2 580	-2 580
Finansförvaltningen	536 166	553 521	569 811
ÅRETS RESULTAT	12 417	13 085	13 394

* Volymförändringar och indexuppräkning för 2026 ingår i verksamhetsramarna.

Väsentliga antaganden i budget 2026-2028

Volymförändringar

Volymförändringar utifrån demografiska förändringar görs för att avdelningarna över tid ska kunna tillhandahålla samma kvalitet i verksamheterna oavsett om det blir fler eller färre brukare och elever. Volymförändringen utgår från föregående års budget för respektive verksamhet och ökas eller

minskas sedan med förändringen i antalet brukare och elever. De kommande åren är det en större minskning inom förskolan som påverkar barn- och utbildningsavdelningens budget.

Volym i tkr	2026	2027	2028
BU: Förskola, grundskola o fritidshem	-4 393	-1951	-2 472
BU: Gymnasiet och vuxenutbildning	1 282	-6	-5
Sociala avdelningen	1 489	1 179	890

Indexuppräknings av kostnader och intäkter

KPIF är ett konsumentprisindex med fast ränta. Detta index är ett mått för prisutveckling och finns beräknad i budgeten som utgångspunkt. Enligt prognosen, SKR cirkulär 25:21, beräknas KPIF stiga med följande index de kommande åren:

Procent	2026	2027	2028
Konsumentpris KPIF	1,8%	1,9%	2,0%

Indexuppräknings är beräknad utifrån ett antal utvalda områden såsom interkommunala ersättningar, ekonomiskt bistånd, köp av huvudverksamhet inom sociala avdelningen, hyror, värme, vatten och avlopp, livsmedel, skolskjutsar samt försäkringar. Dessa poster är uppräknade med 1,8 procent.

Löneökningar

Löneökningen tillförs finansförvaltningen för att därefter fördelas ut till respektive enhet genom en ramjustering när lönerevisionen är klar.

Enligt prognosen (april 2025) beräknas Timlön, konjunkturstatistiken enligt följande de kommande åren:

Procent	2026	2027	2028
Timlön, konjunkturstatistiken	3,4%	3,5%	3,5%

Anslaget för löneökningar ska täcka förändringar i löneökningar och andra personalsatsningar.

Personalomkostnadspålägg (PO)

I budgeten för 2025 är PO beräknad till 41,39 procent. PO för 2026 är preliminärt beräknad till 42,39 procent. Förändringar av PO hanteras via ramjusteringar till avdelningarna under budgetåret.

Avskrivningar

Avskrivningar är kostnaden som uppstår under nyttjandeperioden av de investeringar som gjorts tidigare år. I budget görs en bedömning av kostnaderna för befintliga och planerade investeringar.

Internränta

I enlighet med SKR:s rekommendationer är internräntan 2,75 procent för 2026 (cirkulär 25:14).

Pensioner

Kostnaderna för pensioner intjänade före 1998 finns inte skuldförda i kommunens redovisning utan kostnadsförs vid utbetalningen enligt Rådet för kommunal redovisning, RKR:s rekommendationer. Budget avser utbetalda pensioner och förändringen av avsättning av pensioner. Kostnaderna för övriga pensioner finansieras genom PO-pålägg på lönekostnaden.

Skatteintäkter och bidrag

Vid beräkning av skatte- och bidragsintäkter gäller invånarantalet den 1 november året före budgetåret. Skatteprognosen bygger på befolkningsprognos från mars 2025, se Befolkningsutveckling.

I övrigt utgår beräkningarna av skatteintäkter och bidrag från SKR:s skatteunderlagsprognos (cirkulär 25:21).

Skatteintäkterna utgår från en oförändrad skattesats om 22,09 för alla tre åren.

Generella bidrag

Inga nya kända generella bidrag tillkommer under 2026.

Finansieringsprincipen

Finansieringsprincipen handlar om att kommuner och regioner inte bör få nya uppgifter utan att samtidigt få möjlighet att finansiera dessa med annat än höjda skatter. Principen gäller när riksdag, regering eller myndighet fattar bindande beslut om ändrade regler för verksamhet.

Förändringar som sker enligt finansieringsprincipen ingår i regleringsbidraget. Det är olika hur omfattande förändringarna är och ibland sker en förflyttning mellan riktade och generella bidrag.

Finansiella intäkter och kostnader

I de finansiella intäkterna ingår den borgensavgift som kommunen tar ut från kommunala helägda bolag för nyttjad borgen per den 31/12 för det kommande år. Borgensavgiften är beräknad utifrån en marknadsmässig bedömning som genomförts av Söderberg & Partners.

Borgensavgiften för 2026 (procent):

Aneby Miljö & Vatten AB, 0,99

Stiftelsen Aneby Bostäder, 0,74

De finansiella kostnaderna består av räntor på kommunens lån.

Arbete med budget 2026-2028

Arbetet i budgetberedningen har utgått från budgetdirektivet, som lämnades över från kommunstyrelsen den 3 mars, § 27, med uppdrag som är kopplade till de övergripande målen.

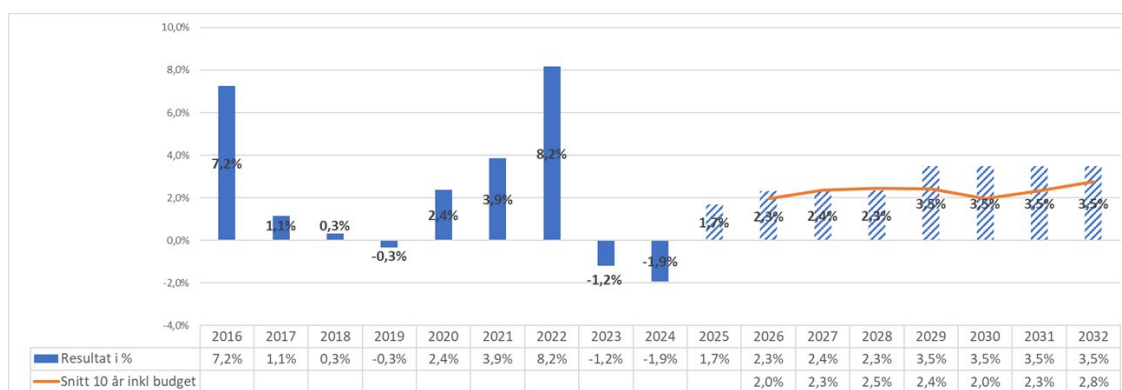
Under två budgetdagar i mars, tillsammans med kommunstyrelsen, redogjorde kommunledningen de övergripande planeringsförutsättningarna för 2026-2028 såväl som förutsättningarna för respektive avdelning inför 2026. Därefter har budgetberedningsarbetet genomförts under sex sammanträden för perioden februari till maj.

De övergripande förutsättningarna utifrån konjunktur och befolkning tillsammans med budgetdirektivet lägger grunden för arbetet med mål, investeringar och resultatnivå. De övergripande förutsättningarna i form av skatteprognoser och befolkningsprognoser har budgetberedningen kunnat följa löpande.

De ekonomiska beräkningarna utgår från investeringsbehoven och planeringen av investeringar för åren 2026-2028. Målet med investeringsarbetet är att sträva efter självfinansiering över tid så långt det är möjligt. De kommande åren är investeringsbehoven stora, och tillsammans med svaga resultat kommer Aneby kommun att behöva utöka låneskulden.

För att nå en god ekonomisk hushållning och för att stärka balansräkningen och likviditeten krävs en resultatnivå om minst 2 procent i snitt på 10 år. Detta för att uppnå en långsiktighet och mindre variationer mellan enskilda år.

För att klara en resultatnivå om 2 procent över tio år krävs en ekonomi i balans i verksamheten. Den aktuella prognosen för 2025 visar att budgetnivån inte uppnås, vilket påverkar förutsättningarna för de kommande åren.

Satsningar och prioriteringar

Följande politiska satsningar har genomförts i budget:

LSS-boende drift, 363 tkr

Innefattar fastighetskostnader såsom el, värme, vatten och avlopp samt underhåll.

LSS-boende verksamhet, 2 910 tkr (3 910 tkr för 2027 och framåt)

Det tillförs en nettobudget som ska finansiera bemanning och övriga kostnader avseende LSS-boendet samt utökad daglig verksamhet. I beräkningen har hyresintäkter samt tidigare budgetmedel avräknats.

IKE gymnasiet, 3 556 tkr

Kostnaderna för de interkommunala ersättningarna har ökat de senaste åren med mer än den årliga kompensationen i form av index och volymersättning. Budget ges utifrån prognos för 2026.

Vireda skola drift, 830 tkr

Innefattar fastighetskostnader på grund av ombyggnationen såsom el, värme, underhåll samt lokalvård.

Finansieringsprincipen, 632 tkr (883 tkr för 2027 och framåt)

I de generella medlen har det tillförts medel för nya bestämmelser enligt socialtjänstlagen samt fast omsorgskontakt inom särskilt boende.

Valet 2026, 100 tkr (endast 2026)

Extra kostnader för arbete med valet 2026.

Kommunrevision, 125 tkr (endast 2026) samt en årlig uppräknings 34 tkr

För 2026 ges en budget för att kunna genomföra en fördjupad granskning.

Höglandsförbundet, 369 tkr

Höglandsförbundet räknar upp kostnaderna för löner och hyror. I budgeten ingår även utökade system samt högre priser avseende licenser. Budgeteras inom finansförvaltningen och ramjusteras under året.

Överförmyndarverksamhet, 42 tkr

Verksamheten har behov av att utöka med ytterligare en tjänst på grund av ökad ärendemängd.

Föreningsbidrag, 200 tkr

Föreningsbidraget har legat på samma nivå under en lång tid. I samband med att riktlinjerna ses över görs även en budgetförstärkning för att än mer kunna stimulera god livskvalitet och god folkhälsa i samverkan med civilsamhället.

Minska underskott för placeringar av barn och unga, 1 000 tkr

Kostnaderna för insatser såsom familjehem, kontaktfamiljer, placeringar på Hem för vård och boende (HVB) och Statens Institutionsstyrelse (SiS) är höga i Aneby kommun. Kostnaderna är svåra att sänka, åtminstone i det kortsiktiga perspektivet. Det kvarstår ett underskott men genom arbete med förebyggande insatser är målsättningen att kostnaderna till viss del kan minskas.

Kompetensutveckling äldreomsorg och funktionshinderomsorg, 160 tkr (endast 2026)

En tillfällig budgetförstärkning görs för att ge förutsättningar till kompetensutveckling inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen i form av Yrkesresans upplägg.

Skolsocialt team, 350 tkr

Delfinansiering till en tjänst som kommer att ingå i skolsocialt team, en grupp med personal från skolan och socialtjänsten som samverkar för trygghet och studiero och för att öka elevernas närvaro i skolan. Genom deltagande i skolsociala team ges socialtjänsten möjlighet att i ett tidigt skede arbeta tillitsskapande och förebyggande. Satsningen innebär även att fritidsgården Källan kan utöka öppettiderna.

SmåKom, 50 tkr

SmåKom är en partipolitiskt oberoende ideell förening för de, till invånarantalet, mindre kommunerna i Sverige. Föreningens syfte är samverkan mellan de små kommunerna för att

synliggöra och lyfta fram aktuella och framtida utmaningar för riksdag, regering, myndigheter och övriga beslutsfattare.

Budget tillförs för att Aneby kommun ska kunna ansluta sig till SmåKom samt kunna delta på nätverksträffar, sammanträden och seminarier för att ta del av och dela kunskap och idéer mellan kommunerna.

Livsmedel prisökningar, 150 tkr

Livsmedelspriserna har under ett par års tid ökat med 15-20 procent, vilket belastar kostverksamheten negativt. Verksamheten tillförs därmed viss budgetkompensation utöver indexuppräkningsindex.

Summa satsningar i budget 2026-2028

För 2026 är de sammanlagda satsningarna 10 871 tkr. För 2027-2028 är det en ökning med 866 tkr vilket blir 11 737 tkr.

Ovanstående satsningar finansieras utöver förutsättningarna i skatter och bidrag genom:

- Avsatta medel på finansförvaltningen för LSS-boende, -2 368 tkr
- Volymtilldelning 2026 sociala avdelningen, - 1489 tkr
- Volymtilldelning 2027 sociala avdelningen, -1 000 tkr
- Omfördelning budgetmedel från SFI, -500 tkr
- KS oförutsedda medel för innovation tas bort, -200 tkr

Utöver ovanstående förändras avdelningarnas ramar utifrån volym och index, enligt nedan sammanställning för 2026.

Avdelning, belopp i tkr	Budget 2026 inkl ramjustering 2 2025	Volym 2026	Index 2026	Förändring drift 2026	Budget 2026	Förändring
AU: Kommunövergripande	26 372		160	50	26 542	170
AU: Kommunövergripande, KS oförutsedda	600			-200	400	-200
AU: Kommunserviceavdelningen	-3 127		191	1 343	-1 593	1 534
BUU: - Barnomsorg, grundskola, kulturskola	195 053	-4 393	206	550	191 416	-3 637
BUU: - Gymnasie- och vuxenutbildning	41 941	1 282	720	3 056	46 998	5 057
SOU: Sociala avdelningen	176 503	1 489	469	3 213	181 674	5 171
SBN: Samhällsbyggnadsavdelningen	15 106				15 106	0
Revision	629			159	788	159
Överförmyndarnämnd	946		32	42	1 020	74
Kommunfullmäktige	353			100	453	100
Finansförvaltningen övr	2 693		181	-1 999	875	-1 818
Totalt	457 069	-1 622	1 918	6 314	463 679	6 610

I kolumnen förändring innebär + en ökning av budget och - en minskning av budget. Övriga förändringar presenteras under avsnittet Budget 2026 per nämnd.

Investeringsbudget

Den totala investeringsbudgeten för kommunen för åren 2026-2028 uppgår till 125,4 miljoner kronor. Inkluderas 2025 i summeringen så uppgår investeringsbudgeten till 184,2 miljoner kronor för åren 2025-2028. I samband med årsbokslut tas beslut av kommunfullmäktige om investeringsanslag behöver flyttas över till nästkommande år.

Investeringsbudgeten är indelad i olika kategorier. Kommunstyrelsen omdisponerar investeringsbudgeten i de fall det ska ske mellan kategorierna.

Byggnader

Investeringar i kommunens fastigheter görs såväl invändigt som utvändigt. Därtill kommer investeringar i teknik som ventilation, värmepumpar samt inom styr- och reglerområdet.

Större projekt avser: Vireda skola med en total budget om 37,7 miljoner kronor (år 2022-2026), LSS-boende om 24 miljoner kronor (år 2024-2026), Haurida förskola avser ventilation, bergvärme, tak och fasad om totalt 5 miljoner kronor (år 2024-2026), tvättlokal om 4 miljoner kronor samt Blåklintens förskola med renovering om 3,4 miljoner kronor (år 2024-2026).

Gator och vägar

Investeringar som beläggningar och trafiksäkerhetsåtgärder görs regelbundet i kommunens gator och vägar. I budgeten för 2025-2026 ingår uppgradering av belysningsstyrning samt utbyte av gamla lyktstolpar.

Inventarier

Investeringar görs årligen i möbler, utbyte av köks- och lokalvårdsutrustning och andra inventarier i kommunens verksamheter. Här ryms också investeringar för att förbättra arbetsmiljö. För 2026 finns 1,1 miljoner kronor avsatt till Vireda skola, 1,5 miljoner kronor till LSS-boende samt 1,5 miljoner kronor till tvättfunktion.

Maskiner

Investeringar i maskiner görs vid behov, framförallt inom kommunens tekniska enhet. I budgeten för 2026-2028 avser de större investeringarna släckbil till räddningstjänsten om 4,8 miljoner och klippverktyg till räddningstjänsten om 0,9 miljoner kronor samt hjullastare om 1,1 miljoner kronor.

Programvaror

Investeringarna avser verksamhetssystem, dock minskar investeringarna i takt med att det blir fler molntjänster. I de fallen flyttas kostnaderna till driftbudgeten istället.

Teknik

Investeringar inom digitalisering och välfärdsteknik planeras både inom sociala avdelningen och barn- och utbildningsavdelningen.

Utemiljö

Budget för utveckling av lekplatser innebär 175 tkr i årlig budget. Budget för badbryggor finns för åren 2025-2028.

Exploatering

Investeringsmedel finns avsatta inom exploateringsområdet om 3 miljoner kronor för 2025, för åren 2026-2028 finns en miljon kronor i årlig budget.

Belopp, tkr	År 2025	År 2026	År 2027	År 2028
Byggnader	46 452	46 231	15 000	36 500
Gator och vägar	2 026	1 500	1 100	1 100
Inventarier	3 400	5 500	2 800	1 300
Maskiner	1 200	5 670	1 700	500
Programvaror	1 136	0	0	0
Teknik	1 179	800	800	800
Utemiljö	425	375	375	375
Exploatering	3 000	1 000	1 000	1 000
Summa investeringar kommunen	58 818	61 076	22 775	41 575

Investeringarna i koncernen finns angivna enligt behovsplan inom respektive bolag/stiftelse/förbund.

För Aneby Miljö & Vatten AB uppgår investeringarna till 70,5 miljoner kronor under perioden 2025-2028, varav 57,8 miljoner kronor avser vatten och avlopp och 12,3 miljoner kronor avser avfall.

För Stiftelsen Aneby bostäder uppgår investeringarna till 59,1 miljoner kronor under perioden 2025-2028, varav cirka 11 miljoner avser verksamhetslokaler inom Aneby kommun och resterande avser tekniska installationer samt underhåll av fastigheter.

Investeringar i mnkr	2025	2026	2027	2028
Aneby Miljö & Vatten AB	6,7	15,5	24,8	23,5
Stiftelsen Aneby Bostäder	17,0	7,7	21,0	13,4
Stiftelsen kulturresevatet Åsens by	0,2	0,4	1,3	0,8
Höglandsförbundet*	0,9	0,7	0,7	0,7

Höglandsförbundets investeringsbudget avser 2025-2028 och beräknas enligt Aneby kommuns andel om 7,2% inom Höglandsförbundet exkl Högländets gymnasiesamverkan.

Finansiering

Självfinansieringsgraden av investeringarna visar hur stor del av investeringarna som har finansierats av årets resultat och avskrivningar. En självfinansieringsgrad på 100 procent innebär att alla investeringar har självfinansierats under året. Om självfinansieringsgraden understiger 100 procent krävs annan finansiering, såsom lån, försäljningsinkomster vid avyttring av befintliga anläggningstillgångar eller användning av befintlig likviditetsreserv.

Under 2024 uppgick investeringarna till 14,9 miljoner kronor, jämfört med budgeterade 38,6 miljoner kronor. Eftersom resultatet för året var negativt, landade självfinansieringsgraden på 78 procent, vilket innebär att den befintliga likvidreserven har använts.

Under 2025-2026 genomförs projekten Vireda skola och LSS-boende. För att klara finansieringen av dessa byggnationer kommer det att krävas lån.

För perioden 2025-2028 innebär investeringsnivån att självfinansiering inte kan uppnås. Detta resulterar i ett lånebehov på totalt 153 miljoner kronor för Aneby kommun under 2026.

Budget 2026 per nämnd

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i Aneby kommun och består av 35 ledamöter och ersättare.

Kommunfullmäktige fastställer bland annat mål och riktlinjer för verksamheterna, budget och skattesats. Fullmäktige utser kommunstyrelse, samhällsbyggnadsnämnd och valnämnd samt företrädare i det kommunala bolaget och stiftelsernas styrelser. Fullmäktige har också ansvar för uppföljning och kontroll av hela den kommunala verksamheten.

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Kommunfullmäktige	353	453	353	353

*Inkl ramjustering 2, 2025

Följande justeringar görs i budgeten mellan åren, totalt 100 tkr.

- Engångsersättning för 2026, kostnader i samband med valet om 100 tkr

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens verkställande och ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen har ansvaret för all kommunal verksamhet och kommunala angelägenheter, med undantag för det ansvar som samhällsbyggnadsnämnden har enligt speciallagstiftning och reglemente, samt valnämndens uppgifter enligt gällande lagstiftning.

Kommunstyrelsen bereder eller yttrar sig i alla ärenden som ska behandlas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ansvarar också för att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Inom vissa områden kan kommunstyrelsen själv bestämma utan beslut från kommunfullmäktige.

Kommunens nämndorganisation innebär att kommunstyrelsen har hela ansvaret för den kommunala verksamheten, med undantag för vissa delar inom samhällsbyggnadsnämndens specifika ansvarsområde och valnämndens uppgifter.

Kommunstyrelsen består av 15 ledamöter och 15 ersättare.

Under kommunstyrelsen lyder tre utskott: allmänna utskottet, sociala utskottet samt barn- och utbildningsutskottet. Utskotten är beredande organ till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens budget fördelas på respektive utskott.

Allmänna utskottet (AU)

AU är beredande organ till kommunstyrelsen med uppdraget att leda och följa den egna verksamheten utifrån kommunstyrelsens direktiv.

AU arbetar med de mer kommunövergripande frågorna och de ansvarsområden som finns i kommunserviceavdelningen.

AU består av fem ledamöter och fem ersättare.

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Kommunövergripande	26 372	26 542	26 542	26 542
KS oförutsedda	600	400	400	400

* Inkl ramjustering 2, 2025

Följande justeringar görs i budgeten för 2026 i det kommunövergripande anslaget, totalt 170 tkr.

- Indexuppräkning, 120 tkr
- SmåKom, 50 tkr

Följande justeringar görs i budgeten för 2026 för KS oförutsedda medel, totalt -200 tkr.

- KS oförutsedda medel för innovation tas bort, -200 tkr

I den kommunövergripande budgeten återstår öronmärkta medel för KS-oförutsedda, om 400 tkr.

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Kommunserviceavdelningen	-3 127	-1 593	-1 593	-1 593

* Inkl ramjustering 2, 2025

Följande justeringar görs i budgeten för 2026, totalt 1 534 tkr.

- Indexuppräkning 191 tkr.
- LSS-drift 363 tkr.
- Vireda drift 830 tkr.
- Livsmedel prisökningar 150 tkr

Barn- och utbildningsutskottet (BU)

BU följer och leder arbetet i verksamheterna förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad skola, fritidshem, placeringar i gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning (Komvux), svenska för invandrare (SFI), kommunal kulturskola, kultur- och fritidsverksamhet, bibliotek samt hälsocenter.

BU har till uppgift att för kommunstyrelsens räkning utreda och lägga fram förslag inom avdelningens ansvarsområden, och har rätt att fatta beslut i vissa ärenden.

BU består av fem ledamöter och fem ersättare.

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Förskola, grundskola, kultur- och fritid mm	195 053	191 416	191 416	191 416

* Inkl ramjustering 2, 2025

Följande justeringar görs i budgeten för 2026, totalt -3 637 tkr.

- Indexuppräkning, 206 tkr.
- Volymförändring förskola, -4 973 tkr.
- Volymförändring fritids, -219 tkr.
- Volymförändring förskoleklass, 201 tkr.
- Volymförändring grundskola, 598 tkr
- Föreningsbidrag, 200 tkr
- Del av tjänst till skolsocialt team, 350 tkr

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Gymnasie- och vuxenutbildning	41 941	46 998	46 998	46 998

* Inkl ramjustering 2, 2025

Följande justeringar görs i budgeten för 2026, totalt 5 057 tkr.

- Indexuppräkning, 719 tkr.
- Volymförändring gymnasiet, 1 319 tkr.
- Volymförändring vuxenutbildning, -37 tkr.
- Ökade kostnader inom gymnasiet, 3 556 tkr
- Minskning budget SFI, -500 tkr

Sociala utskottet (SU)

SU följer och leder arbetet inom kommunens äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt omsorgen kring personer med funktionsnedsättning. I verksamheten ingår även hemsjukvård och flyktingmottagning.

SU har till uppgift att för kommunstyrelsens räkning utreda och lägga fram förslag inom avdelningens ansvarsområden, och har rätt att fatta beslut i vissa ärenden.

SU består av fem ledamöter och fem ersättare.

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Sociala avdelningen	176 503	181 674	182 765	182 765

*Inkl ramjustering 2, 2024.

Följande justeringar görs i budgeten för 2026, totalt 5 171 tkr.

- Indexuppräkning 469 tkr.
- Volymberäkning netto, 0 tkr
(Totalt innebär volymberäkningen 1 489 tkr, men summan används för finansiering av andra satsningar)
- LSS boende verksamhet, 2 910 tkr
- Finansieringsprincipen, bestämmelser enligt socialtjänstlagen, 475 tkr
- Finansieringsprincipen, fast omsorgskontakt SÄBO, 157 tkr

- Minska underskott inom placeringar av barn och unga, 1 000 tkr.
- Kompetensutveckling inom äldreomsorg och funktionshinderomsorg, 160 tkr (endast under 2026)

Följande justeringar görs ytterligare i budgeten för 2027, totalt 1 091 tkr.

- LSS boende verksamhet, 1 000 tkr
- Finansieringsprincipen, bestämmelser enligt socialtjänstlagen, 96 tkr
- Finansieringsprincipen, fast omsorgskontakt SÄBO, 155 tkr
- Kompetensutveckling inom äldreomsorg och funktionshinderomsorg avräknas, -160 tkr

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden är en myndighetsnämnd som fullgör kommunens uppgifter enligt EU-förordningar samt svenska lagar och förordningar, när det gäller tillsyn och kontroll inom miljö- och hälsoskydd, plan- och bygg, livsmedel, alkohol och räddningstjänst samt beredskap- och säkerhetsarbete.

Samhällsbyggnadsnämnden består av sju ledamöter och sju ersättare.

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Samhällsbyggnadsavdelningen	15 106	15 106	15 106	15 106

*Inkl ramjustering 2, 2025

Överförmyndarnämnden

I varje kommun ska det finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd som väljs av kommunfullmäktige för fyra år.

Överförmyndaren utövar tillsyn över förmyndare, förvaltare och gode män. Förmyndare, förvaltare och gode män kallas också ställföreträdare, då deras uppgift är att företräda människor som behöver hjälp med, eller inte själva kan sköta sina angelägenheter.

Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda kommun har en gemensam överförmyndarnämnd, med ett gemensamt överförmyndarkansli i Vetlanda. Från och med 2025 omfattas även Tranås kommun av samverkansavtalet, dock med en egen politiskt vald överförmyndare fram till och med 2026-12-31

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Överförmyndarnämnden	946	1 020	1 020	1 020

*Inkl ramjustering 2, 2025

Följande justeringar görs i budgeten för 2026, totalt 74 tkr.

- Indexuppräknings, 32 tkr.
- Ny tjänst, 42 tkr

Revisionen

Kommunfullmäktige har utsett fem revisorer. Deras uppgift är att granska den verksamhet som bedrivs inom kommunens olika verksamhetsområden.

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Granskningen bidrar till att värna och utveckla demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. Den kommunala revisionen är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Revisorerna granskar kommunstyrelsen (med allmänna utskottet, barn- och utbildningsutskottet samt sociala utskottet), samhällsbyggnadsnämnden och valnämnden. Inför fullmäktiges behandling av årsredovisningen och beslut i ansvarsfrihetsfrågan avger revisorerna en revisionsberättelse som tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för de granskade organen.

Ur revisionskretsen utser fullmäktige lekmannarevisorer i kommunens bolag och stiftelser, såsom Aneby Miljö & Vatten, Stiftelsen Aneby Bostäder och Stiftelsen kulturreseptatet Åsens by.

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Kommunrevision	611	770	645	645
Revision HF	18	18	18	18
Summa revision	629	788	663	663

Följande justeringar görs i budgeten för 2026, totalt 159 tkr.

- Uppräkning av budget, 34 tkr.
- Fördjupad granskning (endast 2026), 125 tkr.

Följande justeringar görs i budgeten för 2027, totalt -125 tkr.

- Fördjupad granskning avräknas, -125 tkr.

Valnämnden

Valnämnden är den lokala valmyndigheten i kommunen. Uppgifterna för valnämnden är framförallt att ansvara för genomförandet av allmänna val och folkomröstningar.

Belopp, tkr	Budget 2026 enligt budget 2025*	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Valnämnden	0	0	0	0

Valnämnden har inte någon egen budget för sin verksamhet. Kostnader för nämndadministration och de val som hålls inryms i kommunstyrelsens kommunövergripande anslag.

Finansförvaltningen

Inom finansförvaltningen budgeteras kommunernas intäkter i form av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Finansiella intäkter och kostnader ingår även inom finansförvaltningens budget.

Övergripande verksamhetskostnader och medel som ännu inte är utlagda i verksamheternas budgetramar finns under finansförvaltningen, såsom pensioner, löneavtal, avskrivningar samt reserver som hanteras genom ramjustering under budgetåret.

Belopp, tkr	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Skatteintäkter	-385 665	-398 867	-413 885
Inkomstutjämning	-103 733	-111 407	-116 076
Kostnadsutjämning	-7 159	-7 653	-6 992
Regleringsbidrag	-15 754	-11 849	-9 120
Generella bidrag från staten	0	0	0
Fastighetsavgift	-23 589	-23 589	-23 589
LSS-utjämning	-2 746	-2 736	-2 729
Summa skatter och bidrag	-538 646	-556 101	-572 391
Finansiella intäkter inkl borgensavg	-2 420	-2 420	-2 420
Finansiella kostnader	4 900	5 000	5 000
Finansnetto	2 480	2 580	2 580
Summa finansförvaltning	-536 166	-553 521	-569 811

Intäkter (-) och kostnader (+)

Verksamhetens nettokostnader:

Förändringen mellan åren följer förutsättningarna i Väsentliga antaganden i budget 2026-2028.

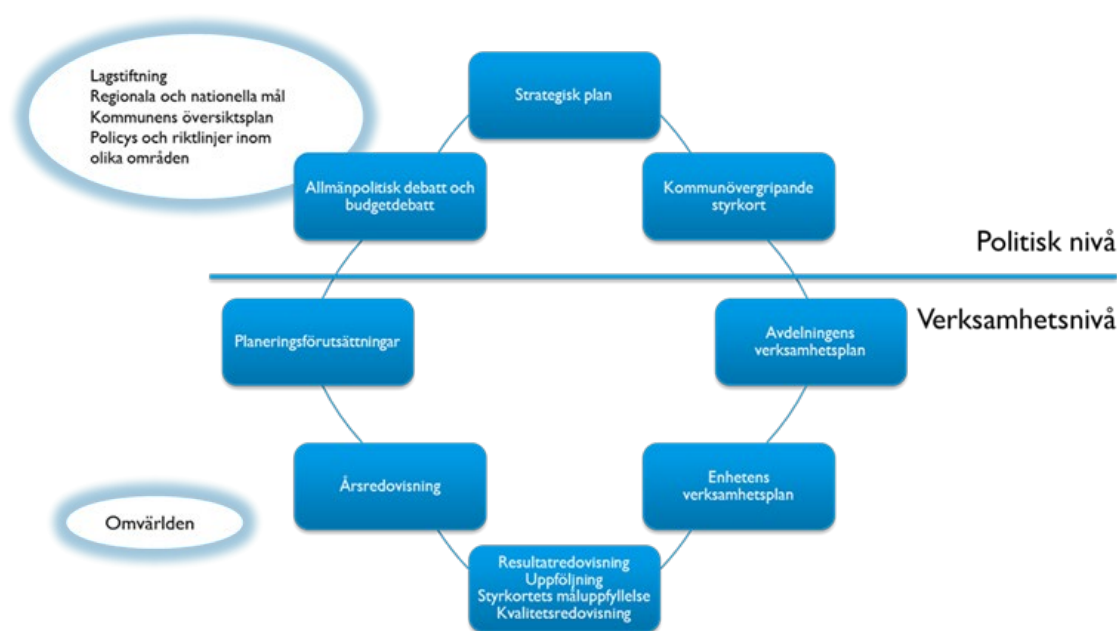
I ramarna för 2027-2028 ingår beräkningar för volymförändringar och indexuppräknings. Dessa medel inkluderas inte i verksamhetsramarna i Budget del 1 2026 utan ingår som en del inom finansförvaltningen.

Belopp, tkr	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Löneavtal 2025-2028	25 335	39 963	55 198
Pensionskostnader (förändring PO)	2 800	2 800	2 800
Pensionskostnader (utbetalningar pensionsskulden)	9 535	9 588	9 602
Avskrivningar	22 400	23 400	23 800
Avskrivningar finansiell leasing	7 300	7 300	7 300
Finansiell leasing	-7 300	-7 300	-7 300
Finansförvaltning övrigt	875	875	875
Volymförändringar utifrån demografi BUA	0	-1 957	-4 434
Volymförändringar utifrån demografi SOA	0	179	1 069
Indexuppräkning, kostnader och intäkter	0	1 918	3 837
SUMMA	60 945	76 766	92 747

Bilaga Riktlinjer för Aneby kommuns ekonomistyrning

Aneby kommuns riktlinjer för ekonomistyrning ska vägleda organisationen främst i kommunala beslut, kopplat till ekonomistyrning och hantering av ekonomifrågor. Principerna ska genomsyra alla aktiviteter från planering, genomförande och uppföljning. En grundförutsättning för att Aneby kommuns ekonomi och verksamhet ska vara i balans och leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning är att samtliga enheter genomför planerad verksamhet inom lagd budget.

Övergripande styrmodell

Aneby kommun använder balanserat styrkort som målstyrningsmodell. Detta är en strukturerad modell för styrning och uppföljning, som utgår från en gemensam vision, gemensamma mål, strategier och styrtal, som fastställs av kommunfullmäktige.

Genom styrmodellen säkerställs hela organisationens syn på vad som skapar värde och leder i riktning mot uppfyllelse av kommunens vision.

Översiktsplan

Kommunens översiktsplan syftar till att ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Tyngdpunkten ligger därmed på användningen av mark- och vattenområden.

Planen beskriver hur befintliga miljöer kan bevaras och utvecklas i ett långsiktigt perspektiv. I översiktsplanen behandlas bland annat frågor rörande nya bostäder, förbättrade kommunikationer, lokalisering av industri, handel och arbetsplatser samt miljö och natur. En översiktsplan täcker hela kommunens geografiska yta.

Strategisk plan och balanserat styrkort

Den strategiska planen är kommunens övergripande styrdokument, som fastställs av kommunfullmäktige. Dokumentet innehåller den politiska viljeinriktningen för den samlade kommunala verksamheten i form av vision, övergripande mål och strategier. De övergripande målen med tillhörande strategier är en viktig del i kommunens budget och flerårsplan. Dokumentet gäller under en mandatperiod och revideras i början av varje ny mandatperiod. Den strategiska planen för 2024-2027 fastställdes av kommunfullmäktige den 29 juni 2023, §77.

Det balanserade styrkortet innehåller fem perspektiv: Attraktiv kommun, God ekonomi, Medskapande arbetsplats, Värdeskapande processer och Hållbart samhälle. Grundtanken är att eftersträva balans mellan de olika perspektiven. Styrkortets måluppfyllelse mäts och redovisas till

politiken minst två gånger per år; i samband med delårsrapporten och årsredovisningen. Vissa delar mäts även i tertialuppföljningen.

På kommunövergripande nivå redovisas måluppfyllelsen i varje perspektiv i det kommunövergripande styrkortet genom de styrtal och målvärden som fastställs. Det kommunövergripande styrkortet gäller och är styrande för alla verksamheter i organisationen.

Alla avdelningar och enheter upprättar egna styrkort i en verksamhetsplan som utgår från visionen, de gemensamma målen, och strategierna. I avdelningarnas/enheternas verksamhetsplaner beskrivs de aktiviteter som krävs för att följa strategierna och som anses avgörande för att uppnå de övergripande målen samt hur man avser att följa upp och mäta resultatet.

Mål kan även förekomma i andra dokument som fastställs av kommunfullmäktige. Det ska i så fall ske med stor restriktivitet och enbart inom områden som inte täcks in av formuleringar i budgeten. Detta för att bibehålla möjligheten att överblicka och följa upp fullmäktiges målstyrning.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige beslutade den 9 december 2024 §166 om uppdaterade riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt regler för när avsättning och disponering kan ske till resultatreserv (RER) samt disponering av resultatutjämningsreserv (RUR).

Kommunstyrelsen utvärderar uppfyllelsen av kommunfullmäktiges fastställda mål och gör en samlad bedömning huruvida god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Detta görs enligt de riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om.

Budgetprocessen

Kommunfullmäktige styr kommunens verksamheter genom budgeten. Budgetdokumentet utgår från budgetdirektivet och innehåller verksamhetsmål och ekonomiska ramar.

Budgetprocessen inleds med en allmänpolitisk debatt där ledamöterna lyfter fram och debatterar viktiga framtidsfrågor för kommunen. Den allmänpolitiska debatten är en grund för politiska ställningstaganden i budgetberedningens arbete.

Arbetet med att ta fram ett förslag till kommande årsbudget med flerårsplan leds av budgetberedningen. Den består av kommunstyrelsens presidium samt ordföranden i samhällsbyggnadsnämnden och utskotten. Ytterligare ledamöter kan adjungeras. Budgetarbetet genomförs i nära samverkan med kommunledningsgruppen. Budgetarbetet inleds med att förvaltningen presenterar planeringsförutsättningarna för kommunstyrelsen, innehållande övergripande ekonomiska förutsättningar samt behov och förändringar inom respektive avdelning.

Kommunfullmäktige antar vanligtvis kommande årsbudget del 1 på sitt sammanträde i juni. För valår antas den på nytt av nytilträdde kommunfullmäktige i november.

Nämnder, utskott och verksamheter ska följa de riktlinjer och anvisningar som upprättas av kommunstyrelsen vad gäller mål- och budgetarbetet samt uppföljning av verksamheterna.

Driftbudget

Kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd och utskott en nettoram i form av ett anslag som dessa ansvarar för. I kommunfullmäktiges budgetbeslut ingår också övergripande kommunmål för budgetåret.

Kommunfullmäktige fastställer driftsanslagen enligt följande:

- Kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsens utskott
- Allmänna utskottet; kommunövergripande
- Allmänna utskottet; kommunserviceavdelningen
- Sociala utskottet
- Barn- och utbildningsutskottet; barnomsorg/grundskola/kulturskola
- Barn- och utbildningsutskottet; gymnasie- och vuxenutbildning

- Samhällsbyggnadsnämnden
- Överförmyndarverksamhet
- Revisionen
- Finansförvaltningen

Anslaget ska tillsammans med nämndernas/utskottens övriga intäkter finansiera nämndens kostnader.

Omdisponering av driftbudget

Omdisponeringar inom nettoramen beslutas av respektive nämnd eller utskott. Omdisponeringar mellan olika nämnder beslutas av kommunfullmäktige.

Investeringar

Kommunfullmäktige antar en investeringsbudget för investeringsåret. En plan för samtliga investeringar ska dessutom tas fram för år 2 och 3.

Huvudregeln är att investeringar över tid ska finansieras med eget investeringsutrymme.

Kommunstyrelsen hanterar kapitaltjänstkostnader för samtliga investeringar som genomförs det år investeringen sker. Justering av respektive nämnds/utskotts driftbudget för kapitaltjänstkostnader görs löpande under året från finansförvaltningen genom så kallade ramjusteringar.

Den nämnd/det utskott som ansvarar för investeringen måste meddela kommunstyrelsen från vilken tidpunkt investeringen genomförs och vid vilken tidpunkt investeringen är avslutad.

Överföring av investeringsanslag över årsskifte till nästkommande år sker genom beslut av kommunfullmäktige i samband med årsbokslut.

Borgensavgifter

Kommunal borgen lämnas till helägda kommunala företag, vilket gör att företagen får förmånligare räntor när de lånar än om de lånat utan kommunal borgen. För att det ska vara konkurrensneutralt tar kommunen ut en årlig borgensavgift för kommande år utifrån nyttjat borgensåtagande per den 31/12. Borgensavgift i procent tas fram genom en analys som upphandlats av Söderberg & Partners. Borgensavgiften beslutas årligen i budgeten. Analysen genomförs en gång om året.

Nämnder och utskottens verksamhetsplaner

Kommunstyrelsen fastställer en verksamhetsplan inklusive styrkort för respektive nämnd/utskott i november efter beredning i nämnd/utskott. Därefter görs en detaljbudget per enhet, som ska vara klar i december.

Nämnden/utskotten ska rapportera eventuella avvikelser från fastställd verksamhetsplan till kommunstyrelsen löpande under verksamhetsåret.

I verksamhetsplanen ska nettoanslaget fördelas mellan olika verksamheter i form av en detaljbudget.

I verksamhetsplanen ska kommunfullmäktiges mål brytas ner och kompletteras till lämplig styrning av verksamheterna i syfte att uppnå resultat i förhållande till kommunmålen.

Utöver de åtaganden som anges i Budget del 1 kan nämnderna/utskotten lägga till egna verksamhetsmål och uppdrag.

Nämnden/utskotten ska kommunicera vision och mål så att samtliga i organisationen känner till dem och ser dem som styrande för sitt arbete.

I nämndens/utskottens uppdrag ingår att besluta om erforderliga effektiviseringar i verksamheten. I de fall förändringarna är av principiell vikt eller skulle kunna stå i strid med de mål kommunfullmäktige beslutat om, ska åtgärderna underställas kommunfullmäktiges prövning.

Intern kontroll

Kommunfullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll. Nämnden/utskotten ska årligen fastställa en plan för intern kontroll. Nämnden/utskotten ska genomföra en uppföljning av den interna kontrollen inom sina verksamheter. En samlad bedömning för hela kommunen avges till kommunstyrelsen senast i februari månad.

Uppföljning

Samtliga nämnder och utskott ska lämna budgetuppföljning med helårsprognos för sammanställning av en kommunövergripande uppföljning per mars, per april, per augusti (delårsrapport) och per oktober. För helåret görs ett bokslut med årsredovisning. Vid delårsrapport och årsredovisningen följs styrtal och eventuella uppdrag upp.

Utöver prognoserna lämnas redovisning av resultatet för perioden per februari, maj, september och november.

De kommunägda bolagen/stiftelserna ska redovisa sin verksamhet och ekonomi med budgetuppföljning och helårsprognos minst per augusti och december. Sammanställd redovisning genomförs i årsredovisningen.

Uppföljning av investeringar sker fyra gånger årligen per april, augusti, oktober och december månad. Detta görs på projektnivå.

Åtgärder vid avvikelse i driftbudget

Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats, ska avdelningschefen samordna och rapportera uppföljningen och lämna förslag till åtgärder till förväntad budgetavvikelse till nämnden/utskottet, ekonomichefen och kommundirektören.

Nämnden/utskottet ska inom sin egen verksamhet följa upp åtgärdsplaner och vid behov göra omprioriteringar för att hålla sig inom tilldelad budgetram. Underskottet, vidtagna åtgärder och eventuella avvikelser rapporteras i månadsuppföljning, tertialrapport och delårsrapport och rapporteras till kommunstyrelsen.

Åtgärder vid avvikelse i investeringsbudget

Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats, ska kommundirektören samordna och rapportera uppföljningen och lämna förslag till åtgärder till förväntad budgetavvikelse till kommunstyrelsen.

Underskottet, vidtagna åtgärder, eventuella avvikelser samt förskjutningar i projektets genomförande ska snarast rapporteras till kommunstyrelsen.

Generella förutsättningar

Om förutsättningarna förändras under löpande budgetår ansvarar nämnden/utskottet för att anpassa och prioritera verksamheten inom gällande ram.

Verksamhetsansvariga ansvarar för att hålla sin verksamhet inom beslutad budget, vidta åtgärder under löpande år för att uppnå detta, driva verksamheten enligt de mål och uppdrag nämnden/utskottet lagt fast samt följa upp och utveckla verksamheten kontinuerligt.

Verksamheterna ska arbeta för ökad extern finansiering. Bland annat genom att ta tillvara på statsbidrag och möjligheterna inom EU:s nya programperiod.

Finansieringsprincip

Huvudregeln är att samtliga beslut om intäkts- eller kostnadsökningar ska vara finansierade. Det ska alltså finnas budgetmedel anslagna.

Kostnadsbärare

Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt kodsträng i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat.

Satsningar

Medel för särskild satsning eller uppdrag får endast användas till destinerat område. Vid eventuell besparing ska satsningen eller uppdraget fortsatt bejakas om inte kommunfullmäktige beslutar om annat.

Utöver de satsningar som angetts i budget ska inga fler satsningar göras utan att de finansiella målen först har uppfyllts. Först därefter kan nya satsningar göras.

Styrning av bolag och stiftelser

Aneby kommun har ett helägt bolag och två stiftelser.

Kommunfullmäktige fastställer ägardirektiv. Kommunstyrelsens presidium och kommundirektör har under året ägardialog med Aneby ordförande och VD utifrån bolagets utveckling och ägardirektiven. Kommunstyrelsen utövar sin uppsiktsplikt över bolaget genom ägardialog och genom att ta del av protokoll.

Tillsammans med Stiftelsen Aneby bostäder sker regelbundna dialogmöten under året utifrån verksamhetens utveckling mellan kommunstyrelsens presidium, kommundirektör, ekonomichef och stiftelsens styrelse samt VD.

Stiftelsen kulturresevatet Åsens by har genom ett särskilt driftsavtal uppdrag att sköta förvaltning och utveckling av kulturresevatet. Dialogmöten sker regelbundet under året mellan kommunstyrelsens presidium, kommundirektör och stiftelsens presidium samt verksamhetschef.

**ANEBY
KOMMUN**

Storgatan 48, Box 53, 578 22 ANEBY
Tel. 0380-461 00 Fax. 0380-461 95
www.aneby.se